Αριθ. 309 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δωδέκατος Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 29 Νοεμβρίου 1881

ΕΙΣ ΠΟΝΤΙΚΟΣ

[Κατὰ τὸ γαλλικόν].

Α'

Ἦτο ἀληθὴς ποντικός, ἀλλὰ ποντικὸς ἀνθρώπινος ὁ Δίκ.

Ἀνάγκη δὲ πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ μάθῃ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι ἐν τῇ Νέᾳ Ὀρλεανίᾳ, ὅπου ἔζη ὁ μικρὸς ἡμῶν ἥρως, ποντικοὶ καλοῦνται οἱ μικροὶ πλάνητες, οἵτινες, ἐκ τῆς λαφυραγωγίας ἀποζῶντες, οἰκειοποιοῦνται πᾶν ὅ,τι κατορθοῦσι ν' ἁρπάσωσιν ἢ νὰ ὑποκλέψωσιν ἐκ τῶν ὀψοπωλείων ἢ τῶν ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας φορτίων· ἀληθεῖς ἀνθρώπινοι ποντικοί, παρὰ πάντων διωκόμενοι, καὶ ἄσυλον αὐτῶν ἔχοντες, ὡς οἱ τῶν οἴκων ποντικοί, πᾶσαν σκοτεινὴν τρώγλην.

Ὁ Δίκ, ἤτοι Ῥιχάρδος, ἦτο παῖς δωδεκαέτης, διαφυγὼν μέχρι τοῦδε, ἄγνωστον πῶς, τοὺς τρεῖς τούτους φοβεροὺς Ἡρώδας τῶν μεγάλων πόλεων: τὴν γυμνότητα, τὴν πεῖναν καὶ τὸν τύφον. Ἤξευρεν ὅτι ἐκαλεῖτο Δίκ, ἠγνόει ὅμως τίς εἶχε βαπτίσει αὐτόν, καὶ οὐδὲ κἂν ἐνθυμεῖτο ἂν εἶχέ ποτε πατέρα, μητέρα ἢ καὶ τροφόν.

Μόνη του ἐνδυμασία ἦτο γηραιά τις κυανῆ περισκελὶς, ἀνηρτημένη ἀπὸ τῶν ὤμων του διὰ παραδόξου συνδυασμοῦ σχοινίων καὶ τελαμώνων χιτώνιον ἐξ ἀποτρίπτου μαλλίνου ὑφάσματος, καὶ πῖλος μαλακυνθεὶς ὑπὸ τῶν βροχῶν καὶ φαιὸς ἐκ τῆς ῥυπαρίας. Περιποδίων ἢ σανδαλίων οὐδὲ ἴχνος. Μείζων τις γυμνότης καὶ ἐν λουτρὸν ἤθελον ἴσως ἀποκαλύψει τὰ εὔτονα μέλη τοῦ μειρακίου, ὅπερ ἡ γυμναστικὴ ἠδύνατο νὰ μορφώσῃ ἀθλητήν. Ἀλλ' ὁ Δὶκ οὔτε εἰς σχολεῖον, οὔτε εἰς γυμναστήριον εἶχέ ποτε φοιτήσει. Εἶχεν ὀφθαλμοὺς ζωηροὺς καὶ νοήμονας, ὑπὸ ἠθικὴν δ' ἔποψιν τὴν σχετικὴν ἐκείνην τοῦ μικροῦ κλέπτου ἀθωότητα, εἰς ἣν οὐδεὶς ποτε εἶχεν εἴπει ὅτι εἶνε κακὸν ἡ κλοπὴ, καὶ ὅστις, ἐκ τῆς ἰδίας του μόνης πείρας ἐγνώριζεν, ὅτι δὲν πρέπει τις κλέπτων νὰ συλλαμβάνηται. Χάρις εἰς τὴν πεῖραν ταύτην ἦτο δυσχερέστατον νὰ συλληφθῇ ὁ Δίκ.

Λυποῦμαι λέγων, ὅτι ὁ ἥρως μου ἦτο μικρὸς κλέπτης. Ἀνάγκη ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἔπραττεν ἢ ὅ,τι πράττει πᾶν νεαρὸν ζῶον, ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ ἀγωνιζόμενον. Ὁ Δὶκ συνεμορφοῦτο πρὸς τὸν νόμον τῆς φύσεως, ὑφαιρῶν ἔκ τινος πίθου τεμάχιον σακχάρεως, δράκα βαμβακίου ἔκ τινος δέματος, ἢ τεμάχιον σχοινίου ἐκ τῶν ἁρμένων πλοίου, κ' ἐνόμιζεν ὅτι ἔπραττε κατὰ δίκαιον, ὡς νομίζει τοῦτο ὁ ῥαμφοκοπῶν κεράσιον κόσσυφος ἢ ὁ τρωγαλίζων δαυκίον λαγώς. Ὁ ἀστυνομικὸς κλέπτης τὸν ἐφόβιζεν ὅσον φοβίζει ὁ κηπουρὸς τὸν κόσσυφον ἢ τὸν λαγώ.

Ἡ ἀποβάθρα, ἣν ἐλαφυραγώγει ὁ Δίκ, παρεκτείνεται πέραν τῆς ὁδοῦ Ζάκσων, ὅπου προσορμίζονται τὰ ἀγγλικὰ ἀτμόπλοια. Ἡ ἡμέρα καθ' ἣν σχετιζόμεθα μετ' αὐτοῦ, ὑπῆρξε πάντη ἄγονος διὰ τὸν νεαρὸν *ποντικόν*. Ἡ θήρα του ἦτο ἀτυχὴς, αὐτὸς δὲ τοὐναντίον κατέστη θήραμα, ἀνακαλυφθεὶς μεταξὺ δύο δεμάτων βάμβακος. Οἱ ναῦται τῆς *Ἀμφιτρίτης* τὸν γρονθοκοποῦσι, τὸν καταπατοῦσι, καὶ ῥιπτάζουσιν αὐτὸν πρὸς ἀλλήλους ὡς *τόπιον*. Ἕκαστος αὐτῶν τὸν φιλοδωρεῖ διὰ μιᾶς ὕβρεως ἢ δι' ἑνὸς γρονθοκοπήματος, καὶ ὁ ταλαίπωρος ποντικὸς ἀρχίζει ἀληθῶς νὰ βαρύνεται αὐτὴν τὴν διασκέδασιν, ὅτε μειλιχία τις φωνὴ, ὑπὸ εἰλικρινοῦς ἐμπνεομένη ἀγανακτήσεως, ἀνακράζει·

— Τί ἐντροπὴ, νὰ κακομεταχειρίζεσθε τοιουτοτρόπως ἕνα πτωχὸ παιδί!

Ἡ φωνὴ αὕτη εἶνε φωνὴ γυναικὸς, φερούσης κομψὴν ἐκ μουσελίνης ἐσθῆτα, ὡραίας τὴν μορφὴν καὶ τὸ ἀνάστημα, περιβεβλημένης δὲ πᾶσαν τὴν χάριν, ἣν δύναται νὰ προσθέσῃ ἡ ἐνδυμασία εἰς τὴν γυναικείαν καλλονήν. Ἀπὸ τῶν κομψῶν αὐτῆς ὑποδημάτων, ἅτινα ἀναδεικνύουσι τοὺς μικροὺς καὶ εὐμόρφους της πόδας μέχρι τῶν μεταξωδῶν βοστρύχων τῆς κόμης της, οὓς κυμαίνει θωπευτικῶς προσπνέουσα ἡ αὔρα, πᾶν τὸ κατ' αὐτὴν φέρει τὸν τύπον τοῦ πλούτου καὶ τῆς καλλαισθησίας. Εὑρίσκετο κάτω τῆς ἀναβάθρας, ἥτις ἔφερεν εἰς τὸ ἀγγλικὸν ἀτμοκίνητον, ὅτε ἀκούσασα τὰς κραυγὰς τοῦ καταδιωκομένου ποντικοῦ, ἐπεστράφη καὶ ἀνέκραξε·

— Τί ἐντροπὴ, νὰ κακομεταχειρίζεσθε τοιουτοτρόπως ἕνα πτωχὸ παιδί! Σᾶς παρακαλῶ, πλοίαρχε, διατάξατε νὰ τὸ ἀφήσουν ἥσυχον.

Ὁ πλοίαρχος Γιλβέρτης, ὅστις ἐξένιζε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπὶ τοῦ πλοίου του τὴν ὡραίαν κυρίαν, ἣν καὶ ὡδήγει διὰ τοῦ βραχίονός του, ἀνεφώνησεν ἐπίσης·

— Αἴ! ἐσεῖς! Ἀφῆστε τὸ παιδί, καὶ κυτάξετε τὴν δουλειάν σας. Καλλίτερα νὰ ξεφορ-

τώνετε μπάλλαις παρὰ νὰ κυνηγᾶτε ποντικούς.

Ὁ Δίκ, ὅστις δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ διαφύγῃ τοὺς δημίους του, ἐμιμήθη τὸν ἀκανθόχοιρον, καὶ προσεκολλήθη εἰς ἓν δέρμα βάμβακος, προσπαθήσας ὅσον ἠδύνατο νὰ μεταβάλῃ ἑαυτὸν εἰσφαίραν. Οὐδόλως δὲ σπεύδει νὰ ἐγερθῇ, διότι ὁ ἐχθρὸς φαίνεται ἔτι, καὶ οὐδεμίαν ἔχει ὄρεξιν νὰ τραπῇ εἰς φυγήν.

— Τὸ ἐπλήγωσαν! ἐφώνησεν ἡ κυρία, καὶ καὶ δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐγερθῇ τὸ πτωχόν!

Πρὶν ἢ δέ τις παρεμβῇ, πλησιάζει εἰς τὸ παιδίον, ὅπερ, συνταραχθὲν ἐκ τοῦ ἀσυνήθους φαινομένου, οὐδὲ σκέπτεται κἂν πλέον νὰ φύγῃ, καὶ πίπτει ἐκτάδην κατὰ γῆς. Βλέπουσα ἡ κυρία, ὅτι ἔχει ἄρτια καὶ σῶα τὰ μέλη του, μειδιᾷ πρὸς τὸ θέαμα τῆς μορφῆς του. Ῥιφθεὶς ὁ Δὶκ δι' ἑνὸς λακτίσματος ἐπὶ σωρείαν ἀνθράκων, ἔχει μέλαν τὸ ἥμισυ τοῦ σώματος· σφενδονισθεὶς δὲ δι' ἑνὸς γρόνθου εἰς πίθον πετρελαίου, ἔχει κιτρινωπὸν τὸ ἕτερον ἥμισυ, καὶ εἰς ἀμφότερα ταῦτα, τό τε κίτρινον καὶ τὸ μέλαν, ἐπανθεῖ λευκὸς βάμβακος χνοῦς. Ὁ Δὶκ διαστέλλει ἔκπληκτος τὰ ὄμματα, διότι οὐδέποτε ἄλλοτε εὑρέθη πλησίον κυρίας, καὶ ἀγνοεῖ τί μέλλει νὰ συμβῇ.

— Ἔλα, σήκω! τῷ λέγει ὁ πλοίαρχος· μὴ φοβῆσαι.

— Δὲν ἠμπορεῖς νὰ σηκωθῇς; ἐρωτᾷ ἡ κυρία.

Καὶ τὸν ἐγγίζει διὰ τῆς χειρός της — τοιοῦτον θαυμάσιον πρᾶγμα οὐδέποτε εἶδεν ὁ Δὶκ — χειρὸς μικρᾶς, καλυπτομένης διὰ λευκῆς χειρίδος, ἥτις ἀπολήγουσα εἰς παρυφὴν ἐκ τριχάπτου, ὑπέφαινε περαιτέρω τὴν ῥοδόχρουν ἐπιδερμίδα τοῦ ἄκρου βραχίονος. Ὦ! ποτέ του ὁ Δὶκ δὲν εἶδε τοιοῦτον θέαμα! οὐδέποτε ἠσθάνθη τοιαύτην γλυκεῖαν ἐπαφήν! οὐδέποτε ὡμίλησέ τις πρὸς αὐτὸν τοσοῦτον τρυφερά.

— Ποῦ εἶμαι! λέγει καθ' ἑαυτόν, καὶ θεωρεῖ τὸ πρόσωπον τῆς κυρίας.

Ἀλλ' ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου ἐκείνου εἶνε δι' αὐτὸν ἀκατάληπτος.

Εἶδε πολλάκις τὴν ὀργὴν ἐπὶ τῆς μορφῆς τῶν διωκόντων αὐτὸν, εἶδε τὸν θρίαμβον ἐπὶ τοῦ προσώπου των, ὁσάκις τὸν συνελάμβανον, εἶδε τὴν περιφρόνησιν πολλάκις, ἰδίως τὴν περιφρόνησιν. Τὸν οἶκτον ὅμως οὐδέποτε εἶδε, καὶ ἠγνόει τί ἔστιν οἶκτος.

Νὰ φύγῃ τοῦ εἶνε ἀδύνατον πλέον. Ἡ κυρία, ὁ συνοδεύων αὐτὴν κύριος, ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος ἀποτελοῦσιν ἡμικύκλιον περὶ αὐτόν· ὄπισθέν του δὲ κεῖται τὸ δέρμα τοῦ βάμβακος, πρὸς ὃ εἶχε καταφύγει, ἵνα προφυλαχθῇ κατὰ τῶν ναυτῶν. Μένει λοιπὸν ἀκίνητος, ὑπὸ τὴν βασκανείαν πάντοτε τῆς παραδόξου ἐκείνης ἐκφράσεως, ἥτις καὶ τὸν ταράττει καὶ τὸν μαγεύει συνάμα. Ἀλλ' αἴφνης ἀδυναμία τις καὶ ὑπνηλότης τοῦ κλείουσι τοὺς ὀφθαλμούς.

— Θὰ λιποθυμήσῃ! λέγει ἡ κυρία. Καλὰ τὸ ὑπέθεσα, ὅτι εἶνε πληγωμένος. Κυττάξετε πῶς τρέχει τὸ αἷμά του.

Καὶ ἀληθῶς τὸ αἷμά του ἔῤῥεε διὰ τῆς χειρίδος τοῦ ῥακώδους χιτῶνός του, ἀπὸ ἀμυχῆς τινος, ἣν προὐξένησεν ἧλος καρφωθεὶς ὀλίγον ὑπεράνω τοῦ ἀγκῶνός του.

— Μὴ κυττάζετε, κυρία Ἄουστεν, εἶπεν ὁ πλοίαρχος. Θὰ διατάξω τόρα εὐθὺς νὰ τοῦ τὸ δέσουν.

— Αἴ, ἐσεῖς! ἐφώνησε πρός τινας ναύτας, πάρετε τὸ παιδὶ ἐπάνω, καὶ παρακαλέσατε τὸν ἰατρὸν ἐκ μέρους μου νὰ βάλῃ κἄτι τι εἰς τὴν πληγήν του.

Ὁ Δὶκ θὰ ἤθελεν ἴσως νὰ ἀντιστῇ· ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε· τὸν μετέφεραν ἑπομένως εἰς τὸ πλοῖον, ψυθιρίζοντα ἀσθενῶς:

— Μὰ δεν σᾶς ἔκαμα τίποτε!

Μικρὸν πρόγευμα ἐκ κρύων φαγητῶν παρατίθεται ὑπὸ σκηνὴν ἐν μέσῳ τοῦ καταστρώματος· παρακάθηνται δ' εἰς αὐτὸ καὶ δύο ἄλλαι κυρίαι μετὰ τῶν συνοδευόντων αὐτὰς κυρίων. Ἀλλὰ τὸ πρόγευμα ἀναβάλλεται μετὰ μικρὸν ὑπὸ τῆς ἐμφανίσεως ἀνδρῶν τινων ἐκ τοῦ πληρώματος, κομιζόντων κιβώτια τετράγωνα, χαμηλὰ καὶ βαρέα, ἅτινα ἠχοῦσι μεταλλικῶς ἐνῷ καταβιβάζονται εἰς τὸ κῦτος τοῦ πλοίου διὰ καταπακτῆς ἀνοιγομένης ὑπ' αὐτὴν σχεδὸν τὴν τράπεζαν τοῦ προγεύματος.

— Μεξικανικὰ τάλληρα! εἶπεν ὁ πλοίαρχος.

— Μεγάλη ποσότης! παρετήρησεν ἡ κυρία.

— Ὄχι ὅσα ὑποθέτετε, ἀλλὰ μεγάλη ὁπωσδήποτε. Κάθε κιβώτιον περιέχει δύο χιλιάδας τάλληρα, καὶ εἶνε δεκατέσσαρα κιβώτια. Δὲν εἶν' ἔτσι, κύριε Μάνσφηλδ;

Ὁ ἐρωτηθεὶς ἀξιωματικὸς ἀπαντᾷ καταφατικῶς.

Οἱ συνδαιτυμόνες ἔπιον ἤδη τὸ πρῶτον ποτήριον καμπανίτου, ὅτε ὁ ἰατρὸς προσέρχεται εἰς τὴν τράπεζαν.

— Αἴ, πῶς εἶνε ὁ ἀσθενής σας; ἐρωτᾷ ὁ πλοίαρχος.

— Λαμπρά! ποτέ του δὲν ἦτον καλλίτερα, ἀλλ' ὀλίγον ἀδύνατος, ἀπαντᾷ ὁ ἰατρός.

— Τὸ ταλαίπωρον! λέγει ἡ κυρία στενάζουσα· δὲν ἠμπορεῖ νὰ φάγῃ τίποτε;

— Ἠμποροῦσε νὰ πάρῃ κἄτι τι, ἀπαντᾷ ὁ ἰατρὸς, λαμβάνων τεμάχιον χοιρομηρίου — δι' ἑαυτόν.

— Πλοίαρχε, ἤθελα νὰ τοῦ δώσωμεν κἄτι νὰ φάγῃ.

Ἐννοεῖται ὅτι τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην ἐκφράζει ἡ κυρία, καὶ ὅτι ὁ πλοίαρχος ἀδυνατεῖ ν' ἀρνηθῇ εἰς τοὺς μέλανάς της ὀφθαλμούς. Ἔρχεται δὲ μετ' ὀλίγον ὁ πρωρεὺς, ἄγων τὸν Δὶκ, ὅστις φαίνεται νῦν ἡσυχώτερος καὶ σχεδὸν πιστεύων ὅτι δὲν τὸν περιπαίζουσι πλέον.

— Πῶς σὲ λέγουν, μικρέ; ἐρωτᾷ ἡ κυρία.

— Δίκ.

— Πεινᾷς, Δίκ;

— Λιγάκι...

— Μόνον λιγάκι;

— Ὅπως τὸ λέγει σημαίνει πολὺ, παρατηρεῖ ὁ πλοίαρχος.

Ἡ κυρία λαμβάνει πινάκιον καὶ πληροῖ αὐτὸ ψητοῦ ὀρνιθίου, ἄρτου, ἐμβάμματος, φυλλάδος καὶ πολλῶν ἄλλων πραγμάτων, προσθέτουσα δὲ περόνιον καὶ μαχαίριον δίδει αὐτὰ εἰς τὸν Δίκ.

Ἀλλὰ περόνιον καὶ μαχαίριον εἶνε πάντη ἄχρηστα εἰς αὐτόν. Ὁ Δὶκ κάθηται ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ τρώγει διὰ τῶν δέκα του δακτύλων, ὡς ἔτρωγεν ὁ προπάτωρ ἡμῶν Ἀδάμ. Τρώγει πάντα ταχέως καὶ ἀναμίξ, χωρὶς τινος οἱασδήποτε γαστρονομικῆς τάξεως, εἶτα δὲ ἀναπνέει ἐκ βάθους τῶν πνευμόνων του, καὶ τὰ βλέμματά του λέγουσι σαφῶς καὶ ἀνυποκρίτως: Ἀκόμη! — Ἡ αὐτὴ χεὶρ πληροῖ καὶ πάλιν τὸ πινάκιον, ὁ δὲ Δὶκ τρώγει συγχρόνως καὶ θαυμάζει τὴν λευκὴν ἐκείνην καὶ ὡραίαν χεῖρα, γυμνὴν ἤδη τοῦ χειροκτίου της, καὶ πλήρη στιλβόντων δακτυλίων.

— Διατί ἆρά γε, λέγει καθ' ἑαυτὸν ὁ Δὶκ, κάμνουν ἐδῶ ὅλοι ὅ,τι λέγει ἡ ὡραία κυρία; Δίδει ἆρά γε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους αὐτὴ ἡ κυρία τόσον ὡραῖα πράγματα;

Τὸ πινάκιόν του πληροῦται καὶ ἐκ τρίτου, ὁδὲ Δὶκ ἐξακολουθεῖ νὰ τρώγῃ μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε ὀρέξεως.

— Ἂν ἤμουν εἰς τὴν θέσιν σου παιδί μου, τῷ λέγει ὁ ἰατρὸς, θὰ ἐφύλαττα κἄτι καὶ δι' αὔριον.

— Τί ἀνόητα ὁποῦ θὰ ἔκαμνες! ἀπαντᾷ ὁ Δίκ. Θὰ σ' ἔπιαναν οἱ μεγάλοι καὶ θὰ σοῦ τἄτρωγαν ὡς ποῦ νὰ 'πῇς ἀμήν! Τόρα ποῦ ἔχω τρώγω ὅσο ἔχω, καὶ αὔριο πάλι ἔχει ὁ Θεός.

Ἡ φιλοσοφία αὕτη κινεῖ εἰς γέλωτα τοὺς συνδαιτυμόνας τοῦ πλοιάρχου, καὶ ἡ κυρία ἐρωτᾷ τὸν ἰατρὸν ἂν ὁ Δὶκ ἠμπορεῖ νὰ πίῃ ἓν ποτήριον καμπανίτου.

— Ὦ, βεβαίως, κυρία μου· ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι θὰ προτιμᾷ ἓν ποτήριον *ῥῶμι*.

— *Ῥῶμι*! ἀναφωνεῖ ἡ κυρία. Παιδὶ μόλις δώδεκα ἐτῶν;

— Δοκιμάσατέ τον, ἀπαντᾷ ὁ ἰατρός.

Τὸν δοκιμάζουν, καὶ ὁ Δὶκ καταπίνει τὸ *ῥῶμι* του μετὰ μεγίστης ἀταραξίας.

— Ὡραῖο πρᾶγμα! λέγει περιλείχων τὰ χείλη του.

Ἀλλὰ τὸ κατόρθωμά του τοῦτο ἐλαττοῖ κἄπως τὴν συμπάθειαν τῆς κυρίας, καὶ ὁ Δὶκ ἀναχωρεῖ χωρὶς ν' ἀκούσῃ τι ἄλλο παρ' αὐτῆς.

— Εὖγέ σου! φωνεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πλοίαρχος. Φεύγεις χωρὶς κἂν νὰ εἰπῇς: εὐχαριστῶ.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κυρία, ἐξ ὅλης μου καρδίας.

Αὐταὶ ἦσαν αἱ πρῶται φιλόφρονες λέξεις, ἃς ἐπρόφερεν ὁ Δίκ. Κύριος οἶδε ποῦ τὰς εἶχε μάθει.

Β'

Οἱ δαιτυμόνες ἔμειναν ἐπὶ τοῦ πλοίου μέχρι τῆς ἕκτης ὥρας, καὶ εἶχον ἤδη ἐντελῶς λησμονήσει τὸν *ποντικὸν*, ὅτε ἀπεχαιρέτισαν τὸν πλοίαρχον. Ἀλλ' ἐνῷ ἡ κυρία Ἄουστεν διήρχετο τὴν κρηπῖδα, εἶδεν αὐτὸν προστρέχοντα πρὸς μεγίστην τοῦ συνοδοῦ της δυσαρέσκειαν.

— Τὸν ἀγαπᾷς, κυρία; ἠρώτησεν ὁ ποντικὸς δακτυλοδεικτῶν τὸ ἀτμόπλοιον.

— Τὸν πλοίαρχον Γιλβέρτην;

— Ναί· εἶν' ἐρωμένος σου;

— Ἔλα, πήγαινε, παληόπαιδο! φωνεῖ ἀγανακτῶν ὁ κύριος.

— Ἄφησέ τον, Φρειδερῖκε, σὲ παρακαλῶ. — Ὄχι, Δίκ, εἶμαι ὑπανδρευμένη· ἰδοὺ ὁ σύζυγός μου· ἀλλ' ὁ πλοίαρχος Γιλβέρτης εἶνε στενὸς φίλος μας. Ἐταξείδευσα μαζύ του ἄλλοτε ἀπὸ τὸ Λίβερπουλ εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, καὶ μ' ἔκαμε χιλίας περιποιήσεις ὅταν ἤμουν ἀσθενής.

— Λοιπὸν θὰ λυπηθῇς πολὺ, ἂν πάθῃ τίποτε;

— Βέβαια· ὅποιος καὶ ἂν πάθῃ, θὰ λυπηθῶ.

— Κ' ἐγὼ ἂν πάθω;

— Καὶ σὺ, παιδί μου, ἐννοεῖται... — Ἄχ, Φρειδερῖκε, κύτταξε πόσον εἰλικρινὴς εἶνε ἡ εὐγνωμοσύνη του! Νὰ τοῦ δώσω μερικὰ ἀπὸ τὰ παλαιὰ φορέματα τοῦ Τσάρλη; — Ἔχω κ' ἐγὼ ἕνα παιδάκι τοῦ ἀναστήματός σου, ἐξακολουθεῖ ἡ κυρία, στρεφομένη πρὸς τὸν Δίκ, καὶ βλέπουσα ὅτι συνήνεσεν ὁ σύζυγός της.

— Τρώγει πουλὶ τὸ παιδί σου;

— Τρώγει.

— Καθημέραν;

— Ὄχι καθημέραν, ἀπαντᾷ ἡ κυρία μειδιῶσα.

Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία ἀπήγαγον τὸν Δὶκ εἰς τὴν οἰκίαν των, ὅπου πολλὰ ἔτι ἄλλα θαυμάσια ἔμελλον νὰ τὸν ἐκπλήξωσιν. Ἀπαντᾷ ἐκεῖ τὸν μικρὸν Τσάρλη, καὶ ἀναβαίνει μετὰ τῆς κυρίας εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅπου τὰ ἐπαγγελθέντα φορέματα καλύπτουσιν ἐπὶ στιγμὴν τὰ ῥάκη του, πρὸς δοκιμήν. Θαυμάζει τὴν διὰ μεταξωτοῦ ἐραπλώματος κεκαλυμμένην κλίνην, τὰ διὰ τριχάπτων κεκοσμημένα προσκεφάλαια, τὸ ἀπὸ τῶν στύλων τῆς κλίνης ἀνηρτημένον λεπτοῦρές κωνωπεῖον, τὸν μαλακὸν τάπητα, τὰ κρυσάλλινα καὶ χρυσᾶ σκεύη τοῦ κομμωτηρίου καὶ μυρία ἄλλα κομψὰ μικρολογήματα ἐν μέσῳ μυροβόλου ἀτμοσφαίρας. Ἂν ὁ Δὶκ εἶχεν ἀκούσει διηγήσεις περὶ κόσμου μαγικοῦ, ἤθελεν ὑποθέσει ὅτι εἰς τοιοῦτον κόσμον εἶρηνης μετηνέχθη. Ἀλλ' ὁ Δὶκ οὐδὲν οὐδέποτε ἤκουσε περὶ κόσμου μαγικοῦ, περὶ γοήτων, γιγάντων, νάννων καὶ ὅλων ἐκείνων τῶν μυθολογικῶν ὄντων, ἅτινα δορυφοροῦσι συνήθως τὰς ὡραίας ἡγεμονίδας καὶ τοὺς νεωτάτους βασιλόπαιδας.

Τὸ μόνον καὶ σπάνιον γοήτευμα, ὅπερ εἶχε συναντήσει ὁ Δὶκ ἕως τότε, ἦτο χάλκινον νόμισμα, πίπτον ἀπὸ τοῦ θυλακίου οἰνόφλυγός τινος, ἐξερχομένου τοῦ καπηλείου.

Περιφέρει κύκλω τὰ ἔκθαμβα βλέμματά του, κ' αἰσθάνεται εἶδος ἐντροπῆς, ἀναγνωρίζων τὴν μικρὰν ῥακένδυτόν του μορφὴν, κατοπτριζομένην εἰς τὰς ὑέλους τῶν θυρῶν.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ τὰ φορέσω τώρα; ἐρωτᾷ δειλὸς, ἐνῷ ἡ κυρία ἀπαρτίζει δι' αὐτὸν δύο ὁλοκλήρους ἐνδυμασίας ἐκ φορεμάτων τοῦ Τσάρλη.

— Καλλίτερα νὰ περιμείνῃς αὔριον, ἀπαντᾷ ἡ κυρία. Ἔλα πάλιν αὔριον ἐδῶ κατὰ τὰς δέκα, καὶ κάτι θὰ γείνῃ διὰ σέ.

Ὁ Δὶκ ὑπακούει, ἀλλ' ὑπακούει ἄκων· ἀπέρχεται δὲ φέρων δέμα φορεμάτων ὑπὸ μάλης καὶ ἥμισυ τάλληρον ἐν τῷ βαλαντίῳ του. Μόλις ὅμως ἐκλείσθη ὄπισθεν αὐτοῦ ἡ θύρα τῆς οἰκίας, καὶ ἀφυπνίζεται ἐν αὐτῷ ἡ ἔμφυτος ὁρμὴ τῆς δυσπιστίας καὶ τῆς δραπετεύσεως. Καταβιβάζει τὸν μαλακόν του πῖλον ἐπὶ τοῦ μετώπου του καὶ τρέπεται δρομαῖος εἰς φυγήν.

Παρὰ τὴν φλιὰν τοῦ γωνιαίου καπηλείου ἀστυνομικός τις κλητὴρ διαλέγεται μετὰ πολλῆς οἰκειότητος πρὸς γνώριμόν του κλέπτην.

Πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ σύλληψιν κλέπτου τὸ κάλλιστον ἀστυνομικὸν ὄργανον εἶνε πάντοτε εἷς ἄλλος κλέπτης· τὸ ἀξίωμα δὲ τοῦτο ἐφαρμόζει πιστῶς ἡ δημοτικὴ ἀστυνομία τῆς Νέας Ὀρλεανίας. Ἀλλὰ καὶ οὕτω σπανίως συλλαμβάνεται ὁ κλέπτης, διότι οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες ἀσχολοῦνται συνήθως, κατ' ἀπαίτησιν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν εἰς οὓς ὀφείλουσι τὰς θέσεις των, εἰς ἄγραν ψηφοφόρων μᾶλλον ἢ κλεπτῶν.

Οὐχ ἧττον ὁ κλητὴρ ἐκεῖνος, μετ' ἄφθονον πόσιν ῥακίου καὶ ἱκανὴν πολιτικὴν ὁμιλίαν, συναισθάνεται, φαίνεται, σοβαρώτερον τὰ καθήκοντά του, καὶ βλέπων αἴφνης τὸν *ποντικόν* μας ἐξερχόμενον λαθραίως τοῦ οἴκου τοῦ Κ. Ἄουστεν, καὶ φέροντα δέμα ὑπὸ μάλης, ἀνακράζει:

— Ὦ, ὦ! καλὸ κυνήγι! Κλέπτης! πιάσε τον!

Καὶ καταδιώκει τὸν φυγάδα, πυροβολῶν διὰ τοῦ πολυκρότου του.

Ἡ βολὴ ἀποτυγχάνει, ἀλλ' ὁ Δὶκ, μὴ ὑποθέτων ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποτύχῃ ἡ δευτέρα βολὴ ἀστυνομικοῦ κλητῆρος, παραδίδεται, συλλαμβάνεται καὶ ὁδηγεῖται εἰς τὸν ἐγγύτερον ἀστυνομικὸν σταθμόν.

Γ'.

Ὁ πλοίαρχος Γιλβέρτης διήγαγε τὴν ἑσπέραν ὅλην ἐν τῇ πόλει, καὶ περὶ τὴν ἑνδεκάτην μόλις ὥραν ἐπανέρχεται ἐν τῷ πλοίῳ του.

— Σᾶς ἀναγγέλλω μὲ λύπην μου, κυβερνῆτα, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ὑποπλοίαρχος, ὅτι οἱ περισσότεροι ναῦται ἀπέδρασαν εἰς τὴν ξηρὰν χωρὶς ἄδειαν.

Ὁ κυβερνήτης ὑψοῖ τοὺς ὤμους καὶ ἐρωτᾷ:

— Ποῖος εἶνε τῆς ὑπηρεσίας;

— Ὁ Κ. Ἀνδρέας.

— Καλέσατε τὸν κ. Ἀνδρέαν· τί σημαίνει αὐτό; προσθέτει ὁ πλοίαρχος δυσηρεστημένος.

— Δὲν εἶνε σφάλμα μου, κυβερνῆτα, ἀπαντᾷ ὁ κληθείς. Δὲν καταβαίνουν ἀπὸ τὴν κλίμακα, ἀλλ' ἀπὸ τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου, καὶ ἀναβαίνουν ὕστερα εἰς τὴν ξηρὰν ἀπὸ τὰς δοκοὺς τῆς προκυμαίας· ἀδύνατον νὰ τοὺς ἐμποδίσωμεν.

Ὁ πλοίαρχος γνωρίζει τὴν Νέαν Ὀρλεανίαν, καὶ μὴ δυνάμενος ν' ἀπαντήσῃ τι, μεταβαίνει δυσαρέστως εἰς τὸν κοιτῶνά του. Κατακλίνεται καὶ προσπαθεῖ ν' ἀναγνώσῃ· ἀλλ' οἱ κώνωπες δὲν τὸν ἀφίνουσι· τέλος καταβάλλει αὐτὸν ἡ κόπωσις καὶ ἀποκοιμᾶται περὶ τὴν πρώτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Μόλις ὅμως ἀποκοιμηθεὶς ἀκούει φωνήν τινα ψιθυρίζουσαν εἰς τὸ οὖς του:

— Πλοίαρχε, πλοίαρχε!

Ἀνασκιρτᾷ εὐθὺς, δράττει τὸ πολύκροτόν του, κ' ἑτοιμάζεται ν' ἀνάψῃ φῶς, ὅτε ἡ αὐτὴ φωνὴ ἐξακολουθεῖ λέγουσα σιγαλά:

— Σιωπή! ἐγὼ εἶμαι, ὁ Δίκ! Μὴν εἰπῇς λέξιν. Μὴν ἀνάπτῃς φῶς· ἔχεις κανένα ναύτην νὰ τὸν λέγουν Βούδ;

— Ναί... ἐδραπέτευσε τὴν περασμένην ἑβδομάδα, ἀπαντᾷ ὁ πλοίαρχος ἐπίσης διὰ σιγαλῆς φωνῆς.

— Ἔχεις ἀσημικὸ εἰς τὸ πλοῖον;

— Τί πρᾶγμα;

— Χρήματα.

— Ἔχω.

— Τὸ ὑπέθετα. Αἴ, λοιπὸν, πλοίαρχε, αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ Βούδ καὶ πέντε ἄλλοι εἶνε εἰς τὸ πλοῖον διὰ νὰ κλέψουν τὸ ἀσημικό σου.

— Θεέ μου! πῶς δὲν μὲ εἰδοποίησες προτήτερα;

— Μ' ἔπιασε ἕνας ἀστυνομικὸς κλητὴρ, διότι τοῦ ἐφάνη πῶς εἶχα κλέψει μερικὰ φορέματα ποῦ μοῦ ἔδωσε ἡ κυρία, καὶ μ' ἔβαλε φυλακήν· ἀλλὰ ἔφυγα.

— Καὶ εἶνε, λέγεις, τώρα εἰς τὸ πλοῖον;

— Βέβαια, καὶ ἤρχισαν καὶ τὴν δουλειά τους μάλιστα· ἄκουσε.

Ὁ πλοίαρχος ἀκροάζεται, καὶ ἀναπηδῶν ἔντρομος ἀπὸ τῆς κλίνης του ἐγχειρίζει πολύκροτον εἰς τὸν Δίκ, καὶ τῷ λέγει:

— Πυροβόλησε, τρέξε εἰς τὸ κατάστρωμα, καὶ φώναξε: *βοήθειαν* μ' ὅσην δύναμιν ἠμπορεῖς.

Ἐνδυθεὶς δὲ ταχέως ἐξέρχεται τοῦ κοιτωνίσκου του. Ἦτο καιρός. Οἱ κλέπται εἶχον ἐπιπέσει κατὰ τοῦ φύλακος ναύτου, καὶ φιμώσαντες αὐτὸν εἶχον κόψει τοὺς δεσμοὺς τῆς κλίμακος, ἥτις ἔφερεν εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ μεταλλικοῦ. Δύο δὲ κιβώτια ἦσαν ἤδη ἕτοιμα ν' ἀποκομισθῶσι.

Ὁ Δὶκ ἔπραξεν ὡς παρηγγέλθη, κ' ἐπανέρχεται εἰς τὸ κατάστρωμα, ὅπου βλέπει πέντε τῶν κλεπτῶν πυροβολοῦντας κατὰ τοῦ πλοιάρχου, ὠχυρωμένου ὄπισθεν τοῦ κοιτῶνός του, καὶ ἀντιπυροβολοῦντος ἀδιακόπως κατὰ τῶν προσβαλόντων. Ὁ Δὶκ ἔχει ἔτι πέντε βολὰς, καὶ τὰς ῥίπτει ὅλας ἀλληλοδιαδόχως, κλείων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὅσον ταχύτερον δύναται· ἡ πάλη δὲ αὕτη παρατείνεται, μέχρις οὗ ὁ ὑποπλοίαρχος, ὁ ἰατρὸς, ὁ οἰκονόμος καὶ δύο τρεῖς ἄλλοι τοῦ πληρώματος φθάνουσιν, ἀκούσαντες τὰς φωνὰς καὶ τὸν πρῶτον πυροβολισμὸν τοῦ Δίκ. Τινὲς τῶν κλεπτῶν, ὅσοι δύνανται, πηδῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν, μὴ ἔχοντες ἄλλην ἔξοδον· τρεῖς δὲ μένουσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου: εἷς νεκρὸς, ὁ ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας, εἷς ἄλλος τεθραυσμένην ἔχων τὴν κνήμην, καὶ τρίτος τις πληγωμένος ἐπίσης, ἀλλ' οὐχὶ καιρίως.

Πρῶτον πάντων σώζουσιν οἱ ἐπελθόντες τὸν πτωχὸν κυβερνήτην, ἐκτὸς μάχης εὑρισκόμενον, μετὰ τραῦμα βαρὺ κατενεχθὲν κατὰ τῆς κεφαλῆς του. Μετ' ὀλίγον δὲ φθάνει ἡ ἀστυνομία, καὶ προβαίνει εἰς ἐρεύνας ἐπὶ τοῦ πλοίου, ὅπως ἀνακαλύψῃ μὴ τυχὸν κρύπτωνται καὶ ἄλλοι που λανθάνοντες κλέπται.

— Τί βλέπω ἐκεῖ! ἀνακράζει ὁ ὑποπλοίαρχος. Φέρετε φῶς! Ἆχ, τί ἀχαριστία, πλοίαρχε! εἶν' ὁ κατηραμένος ἐκεῖνος ποντικὸς, τὸν ὁποῖον ἡ κυρία...

— Θεέ μου! φωνεῖ ὁ πλοίαρχος· τόν εἶχα λησμονήσει· εἶνε πληγωμένος;

— Μία σφαῖρα τοῦ ἔχει περάσει τὸ σῶμα. Καλὰ τὴν ἔπαθε! προσθέτει ὁ Μάνσφηλδ, νομίζων ὅτι ὁ πλοίαρχος παρεφρόνησε, διότι βλέπει αὐτὸν γονυπετοῦντα ἐγγὺς τοῦ Δίκ, καὶ προσφωνοῦντα αὐτὸν μετὰ μεγίστης συγκινήσεως.

— Πτωχέ μου Δίκ! πονεῖς, παιδί μου; Μὴ τρομάζῃς! εἶμαι ὁ φίλος σου, ὁ πλοίαρχος. Ὁμίλησέ μου, Δίκ.

— Ἔφυγε ἡ ἀστυνομία; ψιθυρίζει ὁ Δίκ.

— Μὴ φοβῆσαι, δὲν θὰ σοῦ κάμῃ κακόν. Ἆχ, ἰατρὲ, περιποιήσου αὐτὸ τὸ καλὸ παιδί. Κάμε ὅ,τι εἶνε δυνατὸν διὰ νὰ σώσῃς τὴν ζωήν του, καὶ φώναξε, ἂν ἦνε ἀνάγκη, ὅλους τοὺς χειρουργοὺς τῆς πόλεως· ταλαίπωρε Δίκ!

Οἱ πληγωθέντες κλέπται μεταφέρονται ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας εἰς τὸ νοσοκομεῖον, τὸν δὲ Δὶκ κατακλίνουσιν ἐντὸς τοῦ κοιτῶνος τοῦ πλοιάρχου καὶ ἐπ' αὐτῆς του τῆς κλίνης. Ὁ χειρουργὸς τοῦ πλοίου ἐπισκέπτεται αὐτὸν συνεχῶς, ὁ δὲ διασημότατος ἐγχειριστὴς τῆς Νέας Ὀρλεανίας, κληθεὶς ἀμέσως τὴν ἐπαύριον εἰς συμβούλιον, ἀποφαίνεται ὅτι ἡ πληγὴ εἶνε καιριωτάτη. Ὁ πλοίαρχος Γιλβέρτης μένει διαρκῶς ἐγγὺς τοῦ τραυματίου.

— Δὲν μοῦ λέτε, τὸν ἐρωτᾷ ὁ Δὶκ διὰ τρεμούσης φωνῆς, ὅλα ἐκεῖνα τὰ χρήματα ἦσαν δικά σας;

— Ὄχι, ἀλλὰ μοῦ τὰ εἶχαν ἐμπιστευθῆ.

— Καὶ ἂν τὰ ἐχάνατε, θὰ σᾶς ἔκαμνε πολὺ κακόν;

— Θὰ ἤμουν κατεστραμμένος ἄνθρωπος.

— Καὶ ἡ κυρία θὰ ἐλυπεῖτο πολύ;

— Ποία κυρία;

— Ἡ κυρία, τὴν ὁποίαν ἐπεριποιήθητε τόσον πολὺ, ὅταν ἦτον ἄῤῥωστη.

Ὁ πλοίαρχος ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν, μορφάζων ὡς εἰ κατέπινε πικρόν τι καταπότιον.

— Ὥστε δι' ἀγάπην της ἔκαμες ὅ,τι ἔκαμες.

— Μοῦ εἶπε ὅτι θὰ ἐλυπεῖτο πολὺ, ἂν σᾶς συνέβαινε κακὸν, διότι τὴν ἐπεριποιήθητε ὅταν ἦτον ἄῤῥωστη. Προχθὲς τὸ βράδυ εἶχ' ἀκούσει τὸν Βοὺδ καὶ τοὺς συντρόφους του νὰ σχεδιάζουν πῶς νὰ κλέψουν τὰ χρήματα ἑνὸς πλοίου. Ἔλεγαν νὰ μεθύσουν ὅλους τοὺς ναύτας, ἅμα ἔβγαιναν εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ν' ἀφίσουν τὸ πλοῖον ἔρημον, μὲ τὸν πλοίαρχον μόνον καὶ μ' ἕναν ἄλλον. Τότε νὰ βάλουν ἕναν ἀπὸ τοὺς συντρόφους των νὰ φυλάξῃ ῥοῦρὰν εἰς τὴν θύραν τοῦ πλοιάρχου καὶ νὰ τὸν σκοτώσῃ ἅμα θὰ ἔκαμνε νὰ ἔβγῃ. Δὲν ἤξευρα ἂν ἔλεγαν διὰ τὸ ἰδικόν σας πλοῖον, καὶ ἠρχόμουν νὰ σᾶς ἐρωτήσω ἂν εἴχατε χρήματα φορτωμένα, ὅταν μὲ συνέλαβεν ἡ ἀστυνομία.

— Ποῖος σ' ἐπλήγωσε παιδί μου;

— Δὲν ἠξεύρω. Ὅταν εἶδα καὶ ἦλθε ἡ ἀστυνομία, ἐκρύφθηκα ἐκεῖ ὅπου μὲ εὕρατε. Ἐφοβήθηκα μὴ μὲ πάρῃ κ' ἐμένα διὰ κλέπτην.

Δ'.

Ὁ ποντικὸς ἀπέμεινε μόνον δέρμα καὶ ὀστᾶ. Ἡ σφαῖρα, ἥτις ἐτραυμάτισεν αὐτὸν παλαίοντα κατὰ τῶν κλεπτῶν, δὲν διεπέρασε τὸ σῶμά του· τοῦτο θὰ ἦτο ἴσως προτιμότερον, διότι διεπέρασε τὸν κάτω λοβὸν τοῦ δεξιοῦ του πνεύμονος κ' ἐχώθη ἐντὸς τῶν μυώνων τῆς ῥάχεως. Τηκόμενος ὑπὸ ἀδιαλείπτου πυρετοῦ, περιστρέφεται ἡμέραν καὶ νύκτα ἐπὶ τῆς κλίνης του, καταπίνων ναρκωτικὰ σεράπια, ἄτινα δὲν τὸν κοιμίζουσι, καὶ ἀφεψήματα δροσιστικὰ, ἄτινα δὲν τὸν ἀναψύχουσι, κ' ἐκπληττόμενος ὅτι τοσαύτη περιβάλλει αὐτὸν θεραπεία καὶ περιποίησις.

Ἡ κυρία, ἥτις ἔρχεται νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, εὑρίσκει αὐτὸν φοβερὰ ἐξησθενημένον. Ἡ θέα της τὸν ζωογονεῖ ἐπὶ μικρὸν, καὶ τὴν ἐρωτᾷ, τί κάμνει ὁ Τσάρλη.

— Πτωχό μου παιδὶ, ἀπαντᾷ ἡ κυρία, ἂς ἀφίσωμεν αὐτὰ, καὶ ἂς ὁμιλήσωμεν δι' ἄλλα σπουδαιότερα.

Καὶ ἀρχίζει νὰ ὁμιλεῖ εἰς τὸν Δὶκ περὶ μελλούσης ζωῆς, περὶ θεοῦ, περὶ ψυχῆς.

Ὁ Δὶκ, ἐννοεῖται, οὐδὲν ἐξ ὅλων αὐτῶν ἐννοεῖ καὶ διαστέλλει ἐξ ἀγνοίας τοὺς ὀφθαλμούς.

— Οἱ ἰατροὶ λέγουν, προσθέτει ἡ κυρία, ὅτι ἂν δὲν καλλιτερεύσῃς τὴν νύκτα, πρᾶγμα ἀπίθανον, θ' ἀποθάνῃς.

— Θὰ πονέσω πολύ; ἐρωτᾷ ὁ Δὶκ, οὗτινος συστέλλεται πρὸς στιγμὴν τὸ πρόσωπον.

— Δὲν ἠξεύρω, . . . πολλοὶ ἀποθνήσκουν πολὺ ἡσύχως· ἀλλὰ Δίκ, τί νομίζεις ὅτι θὰ γίνῃς ἀφοῦ ἀποθάνῃς;

— Θὰ μὲ θάψουν, ἀπαντᾷ τὸ παιδίον· ἄλλους τοὺς θάπτουν μὲ μουσικήν, ἄλλους τοὺς πηγαίνουν μὲ τὸ κάρρον . . .— Θὰ μὲ πάγουν καὶ μένα μὲ τὸ κάρρον; . . .

— Ὄχι, παιδί μου, σοῦ τὸ ὑπόσχομαι. Ἀλλὰ δὲν μὲ λέγεις, σὲ παρακαλῶ, ποῦ θὰ ὑπάγῃς ἀφοῦ ἀποθάνῃς;

— Εἰς τὸν τάφον.

— Τὸ σῶμά σου, μάλιστα, ἀλλὰ ἡ ψυχή σου;

— Ἡ ψυχή μου; τί πρᾶγμα εἶνε;

Ἡ κυρία ἀπελπίζεται νὰ συντελέσῃ εἰς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς τοῦ Δίκ καὶ ἀναλύεται εἰς δάκρυα.

— Μὴ κλαίῃς ἔτσι κυρία, μὴ κλαίῃς! λέγει ὁ θνήσκων πρὸς τὴν κυρίαν Ἄουστεν, καὶ δράττεται τῆς χειρὸς δι' ἧς ἐκείνη καλύπτει τοὺς ὀφθαλμούς της. Ὁ Δὶκ ἐγγίζει τὴν χεῖρά της μετὰ σεβασμοῦ, μετ' ὀλίγον δὲ ἐνθαρρυνόμενος πλήττει αὐτὴν ἐλαφρῶς διὰ τῆς χειρός του καὶ βλέπει μειδίαμα ἱλαρὸν ἀνατέλλον εἰς τῆς κυρίας τὰ χείλη. Παῖς πλάνης καὶ ἐγκαταλελειμμένος, οὐδέποτε γνωρίσας ἀγάπην καὶ στοργήν, πρώτην φορὰν αἰσθάνεται θάλπον τὴν καρδίαν του τὸ αἴσθημα τῆς θωπείας. Σφίγγει ἀνεπιγνώστως τὴν χεῖρα τῆς κυρίας καὶ καταβιβάζει αὐτὴν ἠρέμα ἐπὶ τὴν καρδίαν του. Σφίγγει αὐτὴν ἔτι τρυφερώτερον διὰ τῶν δύο μικρῶν του χειρῶν, ἀνακλίνεται ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου του μετὰ βαθέος στεναγμοῦ, καὶ κλείει τοὺς ὀφθαλμούς.

. . . . . .

Ε'.

Μετὰ τρία ἔτη τὸ ἀτμόπλοιον τοῦ πλοιάρχου Γιλβέρτη ὁρμεῖ καὶ πάλιν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ Ζάκσων. Καὶ πάλιν δὲ, ὡς πρὸ τριῶν ἐτῶν, ὁ Κύριος καὶ ἡ Κυρία Ἄουστεν προγευματίζουσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου. Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ κυρία Ἄουστεν πατεῖ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, προχωρεῖ πρὸς αὐτὴν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ πλοιάρχου, ὡραῖος νεανίας, φορῶν χιτῶνα ἐκ κυανῆς φλανέλλας καὶ ἀχύρινον σκιάδιον κοσμούμενον διὰ τῆς ταινίας ἣν φέρει τὸ πλήρωμα:

— Καλὲ, ὁ Δὶκ εἶνε; ἀναφωνεῖ ἡ κυρία.

— Ὁ Δὶκ ὁλόκληρος! ἀναφωνεῖ ἐπαιρόμενος ὁ κυβερνήτης.

— Πῶς ἐμεγάλωσες, Δίκ!

— Οἱ μικροὶ μεγαλώνουν, κυρία! ἀπαντᾷ ἐκεῖνος γελῶν.

Ὁ κυβερνήτης ἐξηγεῖ ἰδιαιτέρως ὅτι ὁ Δὶκ, θεραπευθεὶς εὐτυχῶς, ἐστάλη εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ προώδευσε μεγάλως ἐντὸς δύο ἐτῶν.

— Ὦ! λέγει, εἶνε πολὺ νοήμων· τὸν ἀνατρέφω διὰ νὰ τὸν κάμω καλὸν ναυτικὸν, καὶ νομίζω ὅτι γρήγορα θὰ γείνῃ πρωρεύς.

— Τί ὄνομα τοῦ ἐδώκατε; ἐρωτᾷ ἡ κυρία.

— Τὸ ἰδικόν μου, . . μὲ τὴν ἔγκρισιν τῆς γυναικός μου· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν τέκνα . . .

— Ἆχ! πλοίαρχε! τί λαμπρὸς ἄνθρωπος εἶσθε!

— Εὐτυχὴς μᾶλλον, ἀπαντᾷ μειδιῶν ὁ κυβερνήτης. καὶ εὐγνώμων συγχρόνως, προσθέτει, στρεφόμενος πρὸς τὸν Δίκ.

Οὕτω ἔληξεν ἡ ἱστορία τοῦ ποντικοῦ, ὃν ἀνεμόρφωσεν . . . ἓν πρόγευμα.

Α. Β.

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΛΙΕΡ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδώ].

Συνέχεια ἴδε σελ. 741.

Β'

Σᾶς ἔλειξα πρὸ ὀλίγου τὸ φρούριον τοῦ Βωμπὲρ κεκρυμμένον κατὰ τὸ ἥμισυ ὀπισθεν τοῦ συμπλέγματος ἐκείνου τῶν δρυῶν καὶ ἀποβλέπον μελαγχολικῶς πρὸς τὴν ἀγέρωχον πρόσοψιν τοῦ μεγάρου, ὅπερ ὑψοῦται ὑπεράνω τῶν ὀχθῶν τοῦ Κλαίν. Τὸ φρούριον τοῦτο δὲν εἶχε πάντοτε τὸ ταπεινὸν ἐξωτερικόν, ὅπερ ἔχει νῦν· διότι πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἦτο ἀπέραντον μέγαρον μὲ πύργους, μὲ ὀχυρώματα, μὲ ἐπάλξεις, περικυκλούμενον ὑπὸ τάφρου, ἧς τὰς δύο ὄχθας ἐζεύγνυε γέφυρα καταπακτή. Ἐν ἑνὶ λόγῳ ἦτο φρούριον ἀληθές, ὅπερ διὰ τοῦ βαρέος ὄγκου του ἐπεσκίαζε τὴν χαρίεσσαν καὶ κομψοτάτην ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ γειτονός του. Αἱ δὲ πέριξ αὐτοῦ ἐκτεινόμεναι ἐπαύλεις, αἱ ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ἀποτελοῦσαι τὴν βαρωνίαν τοῦ Βωμπέρ, δὲν ἠλαττοῦντο τῶν ἰδιοκτησιῶν τῶν Λασεγλιέρ, οὔτε κατὰ τὴν ἔκτασιν, οὔτε κατὰ τὸν πλοῦτον· ὅθεν οἱ Λασεγλιὲρ καὶ οἱ Βωμπὲρ ἐθεωροῦντο ὡς οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου, καὶ ἐκτὸς μικρῶν τινων ἀντιζηλιῶν, ἀναπορεύκτων μεταξὺ γειτόνων τόσον ὑψηλῆς περιωπῆς, αἱ δύο ἐκεῖναι ἀριστοκρατικαὶ οἰκογένειαι διέκειντο φιλικώτατα πρὸς ἀλλήλας· τὴν δὲ φιλίαν των ταύτην κατέστησεν ἔτι στενοτέραν ὁ φόβος τοῦ ἐπικειμένου κοινοῦ κινδύνου. Ἀμφότεραι λοιπὸν ἀπεδήμησαν τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἠκολούθησαν τὴν αὐτὴν ὁδόν, καὶ ἐξέλεξαν ἐπὶ τῆς ξένης τὴν αὐτὴν γωνίαν γῆς, ὅπως ζήσωσιν ἐν τῇ δυστυχίᾳ ἔτι μᾶλλον συνδεδεμένοι παρ' ὅσον ἦσαν ἐν τῇ εὐτυχίᾳ. Συνενώσαντες δὲ ὅσα χρήματα ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι μεθ' ἑαυτῶν, ἐγκατεστάθησαν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην, ἔχοντες κοινὰ τὰ χρήματα, τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς ἀναμνήσεις· ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ ἀναμνήσεις ἦσαν περισσότεραι τῶν ἐλπίδων καὶ αἱ ἐλπίδες ἔτι περισσότεραι τῶν χρημάτων.

Ὁ βαρῶνος Βωμπὲρ εἶχεν, ὡς καὶ ὁ μαρκήσιος, τὴν σύζυγόν του, ἔτι δὲ καὶ μικρὸν υἱὸν προωρισμένον ν' αὐξηθῇ ἐν τῇ ἐξορίᾳ. Οἱ εὐπατρίδαι ἐκεῖνοι, κατὰ τῶν ὁποίων τοσαῦτα ἐλέχθησαν ἐν ᾗ ἐποχῇ ἦτο εὔκολον νὰ κακολογῇ τις, ἔδειξαν τοὐλάχιστον κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τῶν δοκιμασιῶν, ὅτι ἐγνώριζον νὰ ὑποφέρωσι τὴν δυστυχίαν ὡς εἰ μὴ εἶχον αἰσθανθῇ ποτε τὴν εὐτυχίαν. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ συνειθισμένοι εἰς τὴν τρυφὴν καὶ τὴν πολυτέλειαν, τὰ ἐλαφρὰ ἐκεῖνα καὶ ἐπιπόλαια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πνεύματα, ἀνέπτυξαν αἴφνης ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν συμφορῶν δραστηριότητα καὶ καρτερίαν ἀπροσδόκητον. Καὶ ἡ μικρὰ δὲ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀποικία μας ἐγκατεστάθη εὐθύμως εἰς τὴν πενιχράν της κατοικίαν καὶ ἔζησε μετὰ φιλοσοφικῆς ἁπλότητος. Ἡ κατοικία αὕτη εὑρίσκετο εἰς τὸ ἄκρον προαστείου τινὸς τῆς πόλεως καὶ ἀπετελεῖτο ἐξ οἰκοδομῆς μικρᾶς διηρημένης εἰς δύο μικροτέρας πτέρυγας, ὧν τὴν μὲν ἀπεκάλεσαν μέγαρον Λασεγλιὲρ, τὴν δὲ ἑτέραν μέγαρον Βωμπέρ. Καὶ οὕτως αἱ δύο ἐκεῖναι οἰκογένειαι τὴν μὲν ἡμέραν ἐπεσκέπτοντο ἀλλήλας κατὰ τοὺς τύπους τῆς εὐθιμοταξίας, τὴν δὲ νύκτα συνήρχοντο εἰς τὴν κοινὴν αἴθουσαν. Εἰς τὰς μικρὰς ἐκείνας συναθροίσεις ἕκαστος ἔφερε τὴν ἀβρότητα καὶ τὴν εὐγένειαν τῶν τρόπων καὶ τὴν ἀριστοκρατικήν του συμπεριφοράν, αἱ δὲ κυρίαι Λασεγλιὲρ καὶ Βωμπέρ, προσέθετον τὰ θέλγητρα τῆς ὡραιότητος καὶ τῶν χαρίτων των. Ἀλλ' ἡ μὲν πρώτη κατείχετο ἤδη ὑπὸ τῆς μελαγχολικῆς ἐκείνης ἀδιαφορίας τῶν ἐγκοσμίων, ἀδιαφορίας, ἥτις χαρακτηρίζει τὰς ὑπάρξεις τὰς προορισθείσας ἵν' ἀποθάνωσι πρώρας, ἡ δὲ ἑτέρα, πολὺ διάφορος αὐτῆς, εἶχε πνεῦμα ἧττον ποιητικόν, ἀνήσυχον, φιλόδοξον, βιωκίνδυνον καὶ ἄξιον νὰ ἐνεργῇ ἐν εὐρυτέρῳ κύκλῳ, ἐν μέσῳ τῶν ῥαδιουργιῶν, αἵτινες ὑφαίνοντο τότε εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Βιέννης καὶ τῆς Κοβλεντίας. Ἡ μικρὰ ἐκείνη ὁμήγυρις νῦν μὲν ἐζήτει παρηγορίαν εἰς εὐρυείς ἀστειότητας, ἄλλοτε ἐξεδικεῖτο διὰ σαρκασμοῦ, ἀλλ' οὐδέποτε ἔφθανε μέχρι τῆς ὀργῆς. Ὁμολογητέον ὅμως ὅτι ἡ τόση φιλοσοφία ἐβασίζετο ἐπὶ ἀπατηλῶν ἐλπίδων, καὶ προσέτι ἐπὶ τῆς παντελοῦς ἀγνοίας τῶν ἐν Γαλλίᾳ γενομένων. Καὶ τοῦτο ἐν μέρει ἦτο τὸ μυστικὸν τῆς καρτερίας καὶ τῆς εὐκόλου ἐκείνης ὑπομονῆς, ἣν πρὸ ὀλίγου εἴχομεν εὐχαρίστως ἀναγνωρίσει· διότι ἐπέμενον πιστεύοντες, ὅτι τὸ συντελούμενον ἐκεῖνο μέγα ἔργον οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ αἱματηρὰ πανήγυρις, τελουμένη ὑπὸ συμμορίας δολοφόνων, καὶ μᾶνα μετὰ μᾶνα περιέμενον νὰ ἴδωσι τὴν Γαλλίαν τιμωρουμένην καὶ ἐπανερχομένην εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν. Ἀλλ' αἱ ἐλπίδες των, διαψευσθεῖσαι, ἐτροποποίησαν παραδόξως τὰς σκέψεις αὐτῶν καὶ τοὺς ἠνάγκασαν νὰ ἐκτιμήσωσι λογικώτερον τὰ τετελεσμένα γεγονότα. Ὅθεν ὅτε τὰ παιδία ἐκεῖνα, ἅτινα ἀπερισκέπτως ἔπαιζον προσποιούμενα ὅτι ἦσαν ἐξόριστοι, ἐνόησαν τέλος ὅτι τὸ παιγνίδιον ἦτο σοβαρὸν καὶ ὅτι ἀληθῶς ἦσαν ἐξόριστοι, τότε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐσκέρθησαν σπουδαίως νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς Γαλλίαν· οἱ μὲν ὅπως λάβωσι μέρος εἰς τὰς μηχανορραφίας τοῦ βασιλικοῦ κόμματος, τοῦ ἀνακινουμένου ἤδη εἰς τὴν ἐθνοσυνέλευσιν τῶν Παρισίων· οἱ δέ, ὅπως προσπαθήσωσι νὰ σώσωσιν, ἐὰν ἦτο πλέον καιρὸς, τὰ λείψανα τῆς περιουσίας των. Ὁ βαρῶνος Βωμπὲρ ὑπῆρξεν εἷς τῶν τελευταίων τούτων· διότι, ἀληθῶς εἰπεῖν, δὲν ἐράνη ποτὲ πολὺ ἔνθους ὑπὲρ τῆς μεταναστεύσεως, καὶ ἀνεχώρησε παρασυρθεὶς μᾶλλον ὑπὸ τῆς συζύγου του ἢ ἐξ ἰδίας ἐπιθυμίας· πάντοτε δὲ διετήρησε τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἐὰν ἔμενεν ἐν Γαλλίᾳ ἤθελε μὲ ὀλίγην δεξιότητα δυνηθῇ νὰ σώσῃ τὴν κεφαλήν του καὶ τὴν περιουσίαν του. Ἀλλ' ὁ μαρκήσιος Λασεγλιὲρ, εἴτε ἐκ πεποιθήσεως, εἴτε ἕνεκα πείσματος, ἐκήρυττεν ὅτι δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γαλλίαν εἰ μὴ μετὰ τῶν νομίμων κυρίων του· ὅθεν ὁ κ. Βωμπὲρ ἀπῆλθε μόνος, ἐπιφυλαττόμενος νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τὴν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον του, ἢ νὰ καλέσῃ αὐτοὺς παρ' ἑαυτῷ, ὡς ἤθελεν ὁδηγηθῇ ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν διαβημάτων του καὶ τῆς πορείας τῶν συμβεβηκότων.

Ὁ κύριος Βωμπὲρ εὗρε τὸ μέγαρόν του ἠκρωτηριασμένον, τὰς τάφρους του κεχωσμένας, τὰς ἐπάλξεις του κατεστραμμένας, τὰ οἰκόσημά του συντετριμμένα, τὰς γαίας του διαμεμερισθείσας εἰς τεμάχια, καὶ ἐν συντόμῳ ὅλας τὰς ἰδιοκτησίας του πωληθείσας. Εἶχε τὸ πνεῦμα ἀρκετὰ θετικὸν καὶ πρὸ πολλοῦ εἶχε παραιτηθῇ τῶν ἱπποτικῶν ἐκείνων ἰδεῶν, ἃς ἐξαπατηθεὶς εἶχεν ἀσπασθῇ πρὸς στιγμὴν — πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον ἤλεγχε πάντοτε ἑαυτόν. Ἐπιστρέψας ὑπὸ ξένον ὄνομα, κατώρθωσε μετὰ πολλὰς προσπαθείας νὰ ἐξαλείψῃ τὸ ὄνομά του ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν μεταναστῶν, καὶ ἐπανέλαβεν αὐτὸ καὶ τὴν θέσιν του εὐθὺς ὡς ἤρχισαν πάλιν νὰ ἀποκαθιστῶνται αἱ ὑψηλαὶ κοινωνικαὶ τάξεις· οὐδὲν δ' ἄλλο ὑπελείπετο αὐτῷ ἢ νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν βαρωνίαν, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔστρεψε νῦν πάσας τὰς προσπαθείας του.

Ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἐναντιότης, πρὸς ἣν ἤθελε προσκρούσει ἐν τῇ πορείᾳ του, εἶναι τὸ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο δυνάμενον νὰ ἐξεγείρῃ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ πάσας τὰς ἐρευνητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, τὰς συναποτελούσας τὸ κακὸν ἐκεῖνο πνεῦμα, τὸ καλούμενον πνεῦμα κερδοσκοπικόν. Ἐν τοιαύτῃ θέσει εὑρέθη καὶ ὁ βαρῶνος Βωμπέρ· ἀληθὲς δὲ εἶνε ὅτι ἡ στιγμὴ ἦτο κατάλληλος· διότι ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ἦτο ἐποχὴ καταστροφῆς καὶ ἀνεγέρσεως, καθ' ἣν ἐὰν αἱ ἀρχαῖαι περιουσίαι κατέρρεον πανταχόθεν ὡς χάρτινοι πύργοι, αἱ νέαι ἀνεφαίνοντο πολυπληθεῖς ὡς μύκητες μετὰ μεγάλην βροχήν. Τῆς κινήσεως δὲ ταύτης οὐδεὶς ὑπῆρχεν ὁ μὴ μετασχών· πανταχοῦ ἀπήντα τις νεοπλούτους, οἱ τέως ἄγνωστοι ἀπέκτων κολοσσιαίας περιουσίας διὰ κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων, μόνον δὲ ἐν μέσῳ ὅλης τῆς ἰδιωτικῆς εὐημερίας τὸ ἔθνος εὑρίσκετο ἐν ἀπορίᾳ. Ὅθεν καὶ ὁ κ. Βωμπὲρ ἐρρίφθη εἰς τὰς ὑποθέσεις μὲ τὴν τυχοδιωκτικὴν τόλμην ἀνθρώπου οὐδὲν ἔχοντος νὰ

ἀπολέσῃ, καὶ χωρὶς νὰ ἀποθαρρυνθῇ ὑπὸ τῶν δυσχερειῶν τῆς ἐπιχειρήσεως σκοπόν του προέθετο νὰ ἐξαγοράσῃ καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ, ὡς ἦτο πρότερον, τὴν κληρονομίαν τῶν προγόνων του, ἣν ἐπόθει νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὸν υἱόν του. Ἐν τούτοις παρῆλθον ἔτη πολλὰ πρὶν ἡ ἐπιτυχία στέψῃ τὰς προσπαθείας του, καὶ μόλις κατὰ τὸ 1810 ἠδυνήθη νὰ ἐξαγοράσῃ ὅ,τι ἀπέμεινεν ἐκ τοῦ μεγάρου, καὶ νὰ προσθέσῃ μικρόν τι μέρος ἐκ τῶν πέριξ αὐτοῦ γαιῶν. Οὕτως ἔβαινε τὸ ἔργον, ὅπερ ἤλπιζε νὰ φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας, καὶ εἶχεν ἤδη γράψει πρὸς τὴν σύζυγόν του, ἣν πρὸ δεκαετίας δὲν εἶχεν ἐπανίδει, καλῶν αὐτὴν καὶ τὸ τέκνον του εἰς Γαλλίαν, ὅτε αἰφνιδίως κατέλαβεν αὐτὸν ὁ θάνατος.

Ἀλλὰ τί συνέβαινε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐν τῇ ἐξορίᾳ; Ὁ μαρκήσιος εἶχε γηράσει, καὶ αὐτὴ δ' ἡ κυρία Βωμπὲρ δὲν ἦτο πλέον νέα, ἀφ' οὗ ὁ υἱός της ἦτο ἤδη δεκαοκταετής. Δέκα ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μαρκησίας, ἥτις ἀπέθανε φέρουσα εἰς τὴν ζωὴν μικρὰν κόρην, ὀνομασθεῖσαν Ἑλένην, ἥτις ἐραίνετο ὅτι ἤθελε γείνει ὡραία ὡς ἡ μήτηρ της.

Ἡ κυρία Βωμπὲρ, ἅμα λαβοῦσα τὴν ἐπιστολὴν τοῦ συζύγου της, ἀπεφάσισε νὰ ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ὁ ἀποχωρισμὸς δὲν ἐγένετο ἄνευ θλίψεως· διότι τὰ παιδία καίτοι διαφόρου ἡλικίας ἠγαπῶντο τρυφερῶς· τὴν δὲ κυρίαν Βωμπὲρ καὶ τὸν μαρκήσιον συνέδεον ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ἡ οἰκειότης καὶ ἡ συμφορά· τινὲς μάλιστα κακεντρεχεῖς ἰσχυρίσθησαν ὅτι εἶχον ἀμοιβαίως παρηγορηθῇ διὰ τὴν χρείαν των· ἀλλ' αἱ φλυαρίαι ἐκεῖναι τῶν ἀνοήτων εἰς οὐδὲν μᾶς ἐνδιαφέρουσι· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ ἀποχωρισμοῦ οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι φίλοι ἠσθάνθησαν ταραχὴν καὶ συγκίνησιν. Ἡ βαρωνὶς ἐπέμενε νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτῆς τὸν μαρκήσιον καὶ τὴν θυγατέρα του, προσφέρουσα αὐτοῖς νὰ κατοικήσωσιν εἰς Βωμπέρ, ὅπως ἐξακολουθήσωσι πλησίον της τὸν βίον ὃν ἔζησαν ἐπὶ τῆς ξένης, καὶ παρέχουσα τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ νυμφεύσωσιν ἡμέραν τινὰ τὴν Ἑλένην μετὰ τοῦ Ῥαοὺλ. Ὁ μαρκήσιος δὲν ἀπέκρυψεν ὅτι ἡ ἕνωσις αὕτη ἤθελε πληρώσει τὰς θερμοτέρας εὐχάς του, διότι πολλάκις ὁ ἴδιος ηὐχήθη τοῦτο καθ' ἑαυτόν, καὶ παρεδέχθη τὴν πρότασιν τῆς βαρωνίδος· ἀπὸ τῆς στιγμῆς δ' ἐκείνης τὰ δύο παιδία ἐθεωρήθησαν ὡς μνηστευμένα. Ὡς πρὸς τὴν προσφορὰν ὅμως τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γαλλίαν καὶ νὰ ζήσῃ εἰς Βωμπέρ, ὁ μαρκήσιος διεκήρυξε καθαρῶς, ὅτι ἂν καὶ ἐθλίβετο ἀποχωριζόμενος ἀπὸ τῶν συντρόφων τῆς συμφορᾶς του, τῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ τὴν παραδεχθῇ. Αἱ ἰδέαι του εἰς διάστημα εἴκοσιν ἐτῶν οὐδαμῶς εἶχον μεταβληθῇ, καὶ αὐτὸν δὲ τὸν κύριον Βωμπὲρ ἐθεώρει ὡς ἀσύγγνωστον διαπράξαντα ἁμάρτημα, ὅτι ἐξέθεσε τὸ ὄνομά του λαμβάνων μέρος εἰς τὰς προμηθείας τοῦ στρατοῦ, ἐπιφέρων ὅτι τὸ καθ' αὐτὸν δὲν ἠδύνατο νὰ συμμερισθῇ τὰ ἀγαθὰ περιουσίας ἀνακτηθείσης διὰ τοιούτων θυσιῶν. Τέλος δι' οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ ἤθελε συγκατατεθῇ νὰ ἴδῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν ἀρχαῖον θρόνον τῆς Γαλλίας κατεχόμενον ὑφ' ἑνὸς ἅρπαγος καὶ τὰς ἰδιοκτησίας τῶν Λασεγλιὲρ σφετερισθείσας ὑφ' ἑνὸς πρώην ἐνοικιαστοῦ του· διότι εἰς τὰ ὅμματά του Βοναπάρτης καὶ Σταμπλὴ ἦσαν κλέπται, οὓς κατέταττεν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν, καὶ τὸν μὲν ἀπεκάλει Σταμπλὴ τῶν Βουρβώνων, τὸν δὲ ἕτερον Ναπολέοντα τῶν Λασεγλιέρ. Ἦτο δὲ περίεργον καὶ ἀστεῖον συνάμα νὰ τὸν ἀκούῃ τις ὁμιλοῦντα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἂν καὶ εἶχε πνεῦμα ἀξιάγαστον, εἰς τὸ ὁποῖον ἠρέσκετό τις ἀκουσίως. Ἐν ἑνὶ λόγῳ, πλήρης πεποιθήσεως ἀπέβλεπεν εἰς τὸ μέλλον, ὅπερ ἔμελλε ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν Βασιλείαν καὶ τοὺς ὑπηκόους της εἰς τὰς ἰδιοκτησίας των, εἰς τὰ δικαιώματά των καὶ εἰς τοὺς τίτλους των. Ἐπέμενε λοιπὸν ἀρνούμενος νὰ θέσῃ τὸν πόδα του εἰς τὴν Γαλλίαν, πρὶν ἢ ἤθελον διωχθῇ οἱ διάφοροι Σταμπλῆ, οἱ μὲν διὰ ῥαβδισμῶν, οἱ δὲ διὰ τηλεβόλων.

Ἡ ἐπάνοδος τῆς κυρίας Βωμπὲρ ἐγένετο εἰς αὐτὴν οὐ μικρᾶς λύπης πρόξενος διὰ τὰς διαψευσθείσας ἐλπίδας καὶ ἀπογοητεύσεις, αἵτινες τὴν ἀνέμενον. Ὅτε ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ συζύγου της, ὅστις οὐδεμίαν ἔθιγε λεπτομέρειαν καὶ πάντοτε μέχρι τοῦδε εἶχε μεγεθύνει τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐπιχειρήσεών του, ἡ βαρωνὶς ἐφαντάσθη ὅτι ἔμελλε νὰ ἐπανεύρῃ τὸ μέγαρόν της τοιοῦτον σχεδόν, οἷον ἀφῆκεν αὐτὸ μεθ' ὅλων τῶν ἐξαρτημάτων του. Ἀλλὰ ῥθάσασα εἰς Poitiers ἐξεπλάγη μὴ βλέπουσα ὄχημα φέρον τὰ οἰκόσημά της, οὔτε τὸν κύριον Βωμπέρ, εἰς ὃν εἶχεν ἀναγγείλει τὴν ἡμέραν τῆς ἀρίξεώς της, ἐρχόμενον εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς. Καὶ ὑπῆρχε μὲν λόγος δυνάμενος νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπουσίαν του, ἀλλὰ τὸν λόγον ἐκεῖνον οὐδὲ ὑπώπτευεν ἡ βαρωνίς· ἀλλ' ἀνυπόμονος ὡς ἦτο νὰ πατήσῃ εἰς τὰς γαίας της, ἔλαβε τὸν βραχίονα τοῦ υἱοῦ της, καὶ ῥθάσασα εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Κλαὶν ἠκολούθησε τὴν ἅτραπὸν τὴν ἄγουσαν εἰς Βωμπέρ. Μόνος ὁ γηράσας ἐν τῇ ἐξορίᾳ δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν συγκίνησιν, ἥτις κατέλαβε τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ὅτε ἀνέπνευσεν, ὅτε ἠσθάνθη τὸν εὐῶδη ἀέρα τῆς ἐπαύλεώς της, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας εἶχε διέλθει τὰ ὡραῖα ἔτη τῆς νεότητός της· ἡ καρδία της ἐπληρώθη ὑπὸ ἀφάτου ἡδονῆς καὶ δάκρυα ἔρρευσαν ἐκ τῶν ὀρθαλμῶν της· τὸ συγκινοῦν αὐτὴν αἴσθημα δὲν ἦτο ἁπλῶς τὸ ἐκ τῆς ἀνακτήσεως τῆς περιουσίας πηγάζον, ἀλλ' ἦτο αἴσθημα, ὅπερ τὴν συνετάραττεν ἀφ' ὅτου εἶχε πατήσει τὸ ἔδαφος τῆς Γαλλίας, μόνον δὲ νῦν ἐπέτεινεν αὐτὸ ἡ ἐκ τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν ἀγαπητὴν ἐκείνην γωνίαν γλυκεῖα μέθη· διότι, ἐὰν ἦναι δίκαιον νὰ στιγματίζῃ τις τὸν ἐγωϊσμὸν τῶν ταπεινῶν ψυχῶν, αἵτινες περιορίζουσι τὴν πατρίδα ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τῆς ἰδιοκτησίας των, ἐπίσης δίκαιον εἶναι νὰ ἀναγνωρίσῃ, ὅτι ὁ πατρικὸς ἀγρός, ἡ προγονικὴ στέγη, ἀποτελοῦσιν ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης πατρίδος δευτέραν οὕτως εἰπεῖν πατρίδα. Ἀλλ' ὁ Ῥαούλ, ὅστις οὐδόλως ἐνθυμεῖτο τὰ μέρη ἐκεῖνα, δὲν συνεμερίζετο τὴν συγκίνησιν τῆς μητρός του· ἠσθάνετο ὅμως τὴν νεαρὰν καρδίαν του σκιρτῶσαν ὑπὸ χαρᾶς καὶ ὑπερηφανείας, σκεπτόμενος ὅτι τὸ μέγαρον ἐκεῖνο, τὰ δάση, τὰς ἐπαύλεις, τοὺς λειμῶνας, οὓς τοσάκις ὠνειροπόλησεν ὡς μυθώδεις ὄχθας εὐδαιμονίας, τὰ κατεῖχεν ἤδη, καὶ ὅτι ἔρθανε πλέον ἐν μέσῳ τῆς ἀριστοκρατικῆς ἐκείνης μεγαλοπρεπείας, ἣν τοσάκις τῷ περιέγραψαν καὶ ἣν πάντοτε εἶχε ποθήσει. Ἐνόσῳ δὲ βαθμηδὸν ἐπροχώρουν, ἡ κυρία Βωμπὲρ τῷ ἐδείκνυε τὰς ἀπείρους ἐκείνας χλοερὰς ἐκτάσεις, τὰς πρὸ αὐτῶν ἐκτεινομένας, ἃς ἔλεγεν ἰδικάς του, καὶ βλέπουσα τὴν χαρὰν τοῦ νεανίου, ἡτοιμάζετο ὑπερηφάνως νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸν ἐντὸς τοῦ γοτθικοῦ μεγάρου τῶν προγόνων του, ἐξωτερικῶς μὲν ὄντος ἀληθοῦς φρουρίου, ἔνδον ὅμως ἡγεμονικοῦ μεγάρου, ἔνθα ἐπεδεικνύετο ὁ πλοῦτος καὶ ἡ πολυτέλεια δέκα διαδοχικῶν γενεῶν. Ἐν τοσούτῳ ἐξεπλήττετο μὴ βλέπουσα τὸν κύριον Βωμπὲρ ἐρχόμενον εἰς ἀπάντησίν της, οὔτε ἀντιπροσωπείαν τινὰ ἐκ τῶν ἐπιστατούντων τὰ κτήματα, οὔτε νεάνιδας χωρικὰς φερούσας ἄνθη καὶ ἐρχομένας ἵνα τῇ ἐκφράσωσι τὸν σεβασμόν των καὶ ἑορτάσωσι τὴν ἐπάνοδόν της. Καὶ αὐτὸς ὁ Ῥαούλ, ὅστις καίτοι ζήσας ἐν μέσῳ τῶν στερήσεων, εἶχεν ὅμως ἀνατραφῇ κατὰ τὰς ἀριστοκρατικὰς ἰδέας, ἃς παιδιόθεν ἐνέπνευσαν αὐτῷ αἱ ὁμιλίαι τῆς μητρός του καὶ τοῦ μαρκησίου Λασεγλιέρ, ἠπόρει καὶ ἐθλίβετο, διότι δὲν ὑπεδέχοντο αὐτὸν μετὰ τιμῶν. Ἀλλά, φεῦ! ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις τῆς βαρωνίδος, ὅτε κάμψασα τὴν ἀτραπὸν ἀνεκάλυψε τὰ λείψανα τοῦ ζωοτροφείου καὶ τοῦ μεγάρου της. Τότε ὁ Ῥαοὺλ βλέπων τὴν μητέρα του παρατηροῦσαν ἐν θλιβερᾷ σιγῇ, τὴν ἠρώτησε ποῖα ἦσαν τὰ ἐρείπια ἐκεῖνα, ἅτινα ἐθεώρει. Κατ' ἀρχὰς ἡ βαρωνὶς δὲν ἠθέλησε νὰ πιστεύσῃ εἰς ὅ,τι ἔβλεπε· καὶ ἐπειδὴ ὁ ἥλιος ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν του, ἐσκέφθη σπουδαίως ὅτι πιθανὸν νὰ ἦτο ἀποτέλεσμα τοῦ λυκόφωτος, καὶ ὅτι εἶχεν ἀπατηθῇ ὑπὸ νέου τινὸς εἴδους κατοπτρισμοῦ. Ὁπωσδήποτε ἐξηκολούθησε τὴν ὁδόν της μὲ βῆμα ὀλιγώτερον σταθερὸν καὶ μὲ καρδίαν τεθλιμμένην. Οἴμοι! δὲν ἦτο ἀπάτη, τὸ ζωοτροφεῖον εἶχεν ἐξαφανισθῇ, καὶ ἐπὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ δὲν ἐσώζετο εἰμὴ σύμπλεγμα δρυῶν. Τὸ μέγαρον δὲν ἦτο πλέον εἰμὴ ὄγκος ἄμορφος καὶ ἠκρωτηριασμένος, κρύπτων τὰς πληγάς του ὑπὸ σάβανον ἐκ κισσοῦ. Αἱ τάφροι εἶχον πληρωθῇ καὶ μεταβληθῇ εἰς λαχανοκήπους· ὁ ναΐσκος δὲν ὑπῆρχε πλέον· οἱ πύργοι ἦσαν κρημνισμένοι· ἡ δὲ πρόσοψις τοῦ κτιρίου κατέπιπτεν εἰς ἐρείπια. Καὶ οὔτε εἷς ὑπηρέτης πρὸ τῆς θύρας τῆς εἰσόδου, οὔτε εἷς κρότος ὅπλου εἰς τιμὴν τῆς ἐπανόδου της, οὔτε μία ἀνθοδέσμη, οὔτε μικρὰ προσφώνησις! οὔτε ἄλλη κραυγὴ ἐκτὸς τῆς τῶν χελιδόνων, αἵτινες περιέπταντο διασχίζουσαι τὸν κυανοῦν ἀέρα τῆς ἐσπέρας! Πέριξ ἐπεκράτει ἡ ἐρημία καὶ ἡ σιγὴ κοιμητηρίου. Ἐν τούτοις ἡ κυρία Βωμπὲρ ἐξηκολούθει προχωροῦσα, ὁ δὲ υἱός της ἠκολούθει ἐπαναλαμβάνων ἔκπληκτος·—Ποῦ πηγαίνομεν; ποῦ μὲ ὁδηγεῖς, μῆτέρ μου;—Ὅτε ὅμως εἰσῆλθεν ἐντὸς τῆς ἐρειπωθείσης ἐκείνης φωλεᾶς, οἱ πόδες της ἐκλονίσθησαν καὶ ἠσθάνθη τὰς δυνάμεις της ἐκλειπούσας. Τὸ ἐσωτερικὸν ἦτο ἔτι θλιβερώτερον τοῦ ἐξωτερικοῦ! Τὸ πολυτελὲς ψηφιδωτὸν δάπεδον εἶχε φθαρῇ· τὰ βαρύτιμα ἐπικαλύμματα τῶν τοίχων εἶχον ἁφαιρεθῇ· οἱ δαμασκηνοὶ τάπητες καὶ τὰ ἐξ ὁλλανδικοῦ δέρματος καταπετάσματα εἶχον κλαπῇ· εἶχον κλαπῇ αἱ εἰκόνες, τὰ γοτθικὰ ἔπιπλα, τὰ ἔπιπλα τοῦ ῥυθμοῦ τῆς ἀναγεννήσεως, τὰ πάντα! Αἱ αἴθουσαι ἦσαν κεναί, τὰ δωμάτια ἔρημα, οἱ τοῖχοι γυμνοὶ καὶ ἐῤῥαμένοι καὶ μόνον τῇδε κακεῖσε διέκρινέ τις ἐπὶ τῶν ὀροφῶν ἴχνη χρυσωμάτων· καὶ ἐπὶ τῶν παραθύρων ῥάκη μεταξίνων παραπετασμάτων, λησμονηθέντα, ἄχροα πλέον ἐκ τῆς ὑγρασίας καὶ καταφαγωμένα ὑπὸ τῶν μυῶν.—Ποῦ εἴμεθα ἐδῶ, μῆτέρ μου; ἠρώτα ὁ Ῥαοὺλ στρέφων πέριξ του ἐκπεπληγμένα βλέμματα. Ἀλλ' ἡ κυρία Βωμπὲρ μετέβαινεν ἀπὸ δωματίου εἰς δωμάτιον καὶ δὲν ἀπήντα. Ἀφοῦ δὲ μάτην ἐζήτησε ψυχὴν ζῶσαν ἐν μέσῳ τῆς ἐρημώσεως ἐκείνης, εὗρε τέλος εἰς τὸ μαγειρεῖον γηραιὸν ὑπηρέτην βαθέως κοιμώμενον. Τὸν ἐτίναξε βιαίως ἐκ τοῦ βραχίονος φωνάζουσα ἐπανειλημμένως καὶ ἐπιτακτικῶς·

— Ποῦ εἶναι ὁ κύριος Βωμπέρ;

— Ὁ κύριος Βωμπέρ, ἀπήντησεν ὁ γέρων τρίβων τοὺς ὀφθαλμούς, εἶναι εἰς τὸ κοιμητήριον.—Εἶσαι τρελλός, ἄνθρωπε, ὑπέλαβε ζωηρῶς ἡ βαρωνίς, μὴ γνωρίζουσα πλέον ποῦ εὑρίσκετο. Τί εἰμπορεῖ νὰ κάμνῃ ὁ κύριος Βωμπὲρ εἰς τὸ κοιμητήριον;—Κυρία, ἀπήντησεν ὁ γηραιὸς ὑπηρέτης, κάμνει ὅ,τι ἔκαμνον ἐγὼ πρὸ ὀλίγου· κοιμᾶται ὕπνον βαθύτατον.—Ἀπέθανεν! ἐφώνησεν ἡ κυρία Βωμπέρ!—Καὶ ἐτάφη πρὸ ἑνὸς μηνός, προσέθεσεν ἡσύχως ὁ γέρων.

Ἡ κυρία Βωμπὲρ ἀφῆκε κραυγήν, τότε δ' ὁ γέρων παρατηρήσας αὐτὴν προσεκτικώτερον, ἀνεγνώρισε τὴν βαρωνίδα· διότι ὑπῆρξεν ἄλλοτε εἷς τῶν πολλῶν ὑπηρετῶν τοῦ μεγάρου, ἐξ ὧν εἶχεν ἀπομείνει μόνος αὐτός· ἀλλὰ τὸ γῆρας καὶ αἱ ἀσθένειαι τὸν εἶχον ἀπομωράνει. Διηγήθη λοιπὸν τότε, πῶς ὁ κύριος Βωμπέρ, μόλις ἐξαγοράσας τὸν πύργον καὶ δύο μικρὰς ἐπαύλεις, ἀποτελούσας ὅλην τὴν κτηματικὴν περιουσίαν του, ἀπέθανε πρὶν ἡ λάβῃ καιρὸν νὰ ῥροντίσῃ περὶ τῆς ἐπισκευῆς καὶ τῶν καλλωπισμῶν, οἵτινες ἔμελλον νὰ καταστήσωσι τὸ μέγαρον ὁπωσοῦν κατάλληλον πρὸς ὑποδοχὴν τῆς βαρωνίδος καὶ τοῦ υἱοῦ

της. Ἡ κυρία Βωμπὲρ ἤκουεν ἄναυδος· ὁ δὲ Ῥαοὺλ δὲν ἠδύνατο νὰ συνέλθῃ ἐξ ὅσων ἔβλεπε καὶ ἤκουε. Τέλος καταβληθεὶς ὑπὸ τῶν κακοπαθειῶν τοῦ ταξειδίου καὶ τῶν συγκινήσεων τῆς ἐπανόδου, ἀπεκοιμήθη ἐπὶ ψιαθίνης τινὸς ἕδρας, ἡ δὲ μήτηρ του διῆλθε τὴν νύκτα ἐπὶ τῆς μόνης ὀπωσοῦν καθαρᾶς κλίνης, τῆς εὑρισκομένης ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Τὴν ἐπαύριον ἡ κυρία Βωμπέρ, ἐξερχομένη τοῦ δωματίου της, ἀπήντησε τὸν Ῥαοὺλ περιπατοῦντα μελαγχολικῶς ἐντὸς τοῦ μεγάρου τῶν προγόνων του. Μήτηρ καὶ υἱὸς προσέβλεψαν ἀλλήλους χωρὶς νὰ ἀνταλλάξωσι λέξιν. Ἐν τούτοις ἡ βαρωνὶς προσεπάθει εἰσέτι νὰ διατηρήσῃ ἐλπίδας τινὰς περὶ τῆς ἀπολειφθείσης περιουσίας. Ἀλλ' ὅτε ἀπεσφραγίσθη καὶ ἐκαθαρίσθη ἡ κληρονομία, εἴτε διότι ὁ κύριος Βωμπὲρ κατεδαπάνα ἐξ ἑνὸς ὅ,τι ἐκέρδιζεν ἐξ ἑτέρου, εἴτε διότι εἶχεν ἀπατηθῇ ὁ ἴδιος εἰς τοὺς ὑπολογισμούς του, ἡ σύζυγός του καὶ ὁ υἱός του ἀνεγνώρισαν μετὰ λύπης ὅτι ἡ πραγματικὴ αὐτῶν κληρονομία ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ μεγάρου, οἷον εἴδομεν αὐτό, ἐκ δύο μικρῶν ἐπαύλεων μετρίου εἰσοδήματος καὶ ἐκ τοῦ κεφαλαίου πεντήκοντα χιλιάδων φράγκων, ἅτινα ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του κατέθεσεν εἰς τὸν συμβολαιογράφον του. Αὕτη ἦτο ὅλη ἡ πραγματικὴ καὶ καθαρὰ αὐτῶν περιουσία. Ἠναγκάσθησαν λοιπὸν νὰ διοργανώσωσι τὰ τοῦ βίου των ἐν μετριότητι, καὶ ἡ ζωὴ ἐν τῇ βαρωνίᾳ των οὐδόλως διέφερεν ἐκείνης, ἣν εἶχον διέλθει ἐν τῇ ἐξορίᾳ.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλαι ἀπογοητεύσεις ἔτι πικρότεραι ἐπεφυλάττοντο εἰς τὴν κυρίαν Βωμπέρ. Ἐφ' ὅσον παρήρχοντο αἱ ἡμέραι τοῦ νέου αὐτῆς βίου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐκείνου, ὅπερ ὁ ἐπαναστατικὸς κλόνος εἶχε συνταράξει μέχρι βάθους καὶ διαιρέσει ἐπ' ἄπειρον, ἐφ' ὅσον ἔβλεπε τὰς μεταβολάς, ἃς ὑπέστη ἡ Γαλλία, ἡ μεγάλη τότε, πλουσία καὶ ἔνδοξος, ὅσον ἐσπούδαζε τὰ τῆς κτηματικῆς νομοθεσίας, ἐνόει ὅτι οἱ νέοι ἰδιοκτῆται τῶν γαιῶν εἶχον δικαιώματα καθιερωμένα πρὸ πολλῶν ἐτῶν, δικαιώματα πραγματικά, ἀπρόσβλητα καὶ ἐστηριγμένα ἐπὶ τῶν νόμων τῆς ἰσότητος. Ἠσθάνθη τότε πόσον κεναὶ ἦσαν αἱ ἐλπίδες, ἃς ἔτρεφεν ἡ μερὶς τῶν μεταναστῶν, καὶ ἐπείσθη ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ἐπάνοδος τῶν Βουρβόνων δὲν ἠδύνατο ν' ἀποκαταστήσῃ τὸν μαρκήσιον Λασεγλιὲρ εἰς τὰς γαίας του, καὶ ὅτι ὁ Ναπολέων αὐτός, εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης του εὑρισκόμενος, δὲν ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρόνου του τοσοῦτον ἀσφαλῶς, ὅσον ὁ Σταμπλῆ ἐπὶ τῶν ἰδιοκτησιῶν αὐτοῦ. Καὶ ἠδύναντο μὲν νὰ διώξωσι τὸν ἕνα διὰ πυροβόλων, δὲν ἐπετρέπετο ὅμως διὰ τοῦτο νὰ διώξωσι τὸν ἕτερον διὰ ῥαβδισμῶν. Αἱ σκέψεις αὗται ἐψύχραναν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν κυρίαν Βωμπὲρ ὡς πρὸς τὸν προταθέντα γάμον μεταξὺ τοῦ υἱοῦ της καὶ τῆς δεσποινίδος Λασεγλιέρ· τότε ἀποχωριζομένη τὸν μαρκήσιον καὶ τὴν θυγατέρα του εἶχε παρασυρθῆ ὑπὸ τῆς συγκινήσεως τῶν ἀποχαιρετισμῶν· ἀλλὰ νῦν, ὅτε εὑρίσκετο μακρὰν, ἡ ψυχρὰ λογικὴ ἐδείκνυεν αὐτῇ τὰ πράγματα ὑπὸ ἄλλην φάσιν. Ὁ Ῥαοὺλ ἦτο ὡραῖος καὶ κομψὸς νέος· ναὶ μὲν ἦτο πτωχός, ἀλλ' εἶχεν ἀριστοκρατικὴν τὴν καταγωγήν, καὶ ἡ γενεαλογία τοῦ οἴκου τοῦ Βωμπὲρ ἀνήρχετο μέχρι τοῦ πρώτου χριστιανοῦ βαρώνου. Εἰς τὴν ἐποχὴν δ' ἐκείνην τῆς συγχωνεύσεως καὶ τῆς συμφιλιώσεως, καθ' ἣν οἱ νεόπλουτοι ἐζήτουν νὰ στολίσωσι τοὺς σάκκους των δι' ἐμβλημάτων καὶ νὰ ἀποτρίψωσι τὸν ῥῦπον τῶν ταλλήρων των ἐπὶ ἀρχαίων περγαμηνῶν, ὁ Ῥαοὺλ ἠδύνατο ἀναμφιβόλως νὰ συνάψῃ πλούσιον γάμον, δυνάμενον ν' ἀνυψώσῃ καὶ πάλιν τὴν οἰκογένειάν του. Αἱ ἰδέαι λοιπὸν αὗται, ἀναπτυχθεῖσαι ἀνεπαισθήτως εἰς τὸν νοῦν τῆς κυρίας Βωμπέρ, ἐνισχύοντο ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ· διότι ἡ βαρωνὶς ἠγάπα πολὺ τὸν υἱόν της καὶ ἠσθάνετο τιτρωσκομένην τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν φιλοστοργίαν της, ὁσάκις ἐσκέπτετο ὅτι τὸ μέλλον τοῦ περικαλλοῦς ἐκείνου νεανίου ἦτο νὰ μαρανθῇ ἐν τῇ στενοχωρίᾳ τῆς πτωχείας. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἰδία ἦτο νέα εἰσέτι· εἶχε δηλαδὴ τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, τὴν ἄπληστον πλούτου καὶ ἀπολαύσεων, καθ' ἣν οἱ ἐγωϊστικοὶ ὑπολογισμοὶ ἀντικαθιστῶσι τὰς εὐγενεῖς ὁρμὰς τῆς ψυχῆς. Ἐντεῦθεν εὔκολον εἶναι νὰ ἐννοήσῃ τις ὁποία ἀτομικὴ φιλοδοξία ἐκρύπτετο ὑπὸ τὴν στοργήν, τὴν ἄλλως εἰλικρινεστάτην, τῆς μητρὸς ἐκείνης πρὸς τὸν υἱόν.

Ἡ κυρία Βωμπέρ, ἥτις ἔζησε κατ' ἀρχὰς ἀπομεμακρυσμένη τῶν τοῦ κόσμου, ἔχουσα σχέσεις μόνον μετὰ τῆς μερίδος τῆς ἀδιαλλάκτου ἀριστοκρατίας, ἤρχισε νῦν σπουδαίως νὰ σκέπτηται περὶ προσεγγίσεως πρὸς τοὺς μοναρχικούς, καὶ νὰ ζητῇ νὰ νυμφεύσῃ τὸν υἱόν της μὲ νέαν, κατωτέρας μὲν οἰκογενείας, ἀλλὰ πλουσίαν· αἴφνης ὅμως ἐγνώσθη ὅτι ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀετός, θανασίμως πληγείς, ἐκράτει τοὺς κεραυνοὺς τοῦ πολέμου μὲ τεθραυσμένους πλέον ὄνυχας! Ἡ βαρωνὶς ἔκρινε τότε φρόνιμον, πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ, νὰ παραμείνῃ μέχρις οὗ ἴδῃ πρὸς ποῖον μέρος ἤθελεν ἐκραγῇ ἡ καταιγίς, ἥτις ἠκούετο μυκωμένη πανταχόθεν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ὡς ἐνθυμεῖσθε, ὁ Σταμπλῆ ἔλαβε τὴν εἴδησιν τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ του· ἡ δὲ εἴδησις ἐκείνη ἔρθασε μέχρι τῆς κυρίας Βωμπέρ, ἥτις ἀπεφάνθη φιλανθρώπως ὅτι τοῦτο ἦτο θεία δίκη, καὶ οὐδ' ἐσκέφθη πλέον περὶ τοῦ Σταμπλῆ, ὃν οὔτε αὐτὴ ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ, ἔτι δὲ μᾶλλον ἀπηχθάνετο ἕνεκα τοῦ μαρκησίου· αἱ δὲ ὑπερβολαί, ἃς διηγεῖτο περὶ τῆς δεινῆς θέσεως, εἰς ἣν ὁ μαρκήσιος καὶ ἡ θυγάτηρ του περιῆλθον, συνετέλεσαν οὐκ ὀλίγον εἰς τὸ νὰ ἐπιρρίψωσι κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς γέροντος ὅλην τὴν ὀργὴν καὶ ὅλας τὰς ἀρὰς τοῦ τόπου. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε αἴφνης ἐσπέραν τινὰ τὸ πᾶν ἐφάνη ὅτι ἔμελλε νὰ λάβῃ νέαν τροπήν.

Καθημένη πρὸ τοῦ ἀνεῳγμένου παραθύρου της, ἡ βαρωνὶς ἐφαίνετο βυθισμένη εἰς σκέψεις βαθείας· ἀλλὰ δὲν ἦσαν οὔτε οἱ ἐναρμόνιοι ψιθυρισμοὶ τῆς ὡραίας ἐκείνης θερινῆς ἑσπέρας, οὔτε αἱ πρὸ αὐτῆς ἐκτυλισσόμεναι τοποθεσίαι, αἱ ποικιλοτρόπως φωτιζόμεναι ὑπὸ τοῦ δύοντος ἡλίου, αἱ ἀπασχολοῦσαι οὕτω τὴν προσοχήν της· αἴσθημα πόθου καὶ θλίψεως ἀπεικονίζετο ἐπὶ τῆς μορφῆς της, καὶ εἶχε τὸ βλέμμα προσηλωμένον ἐπὶ τοῦ μεγάρου Λασεγλιέρ, οὗτινος τὰ παράθυρα ἤστραπτον ἀντανακλῶντα τὰς ἀκτῖνας τοῦ δύοντος ἡλίου, τὰ δὲ μυρία αὐτοῦ ἀραβουργήματα, οἱ πολεμιστήριοι πύργοι, οἱ κομψοὶ καὶ χαρίεντες, διεκρίνοντο ἐν ὅλῃ τῇ ἀρχιτεκτονικῇ αὐτῶν ἁρμονίᾳ, ἐνῷ ὑπὸ τοὺς πόδας του τὰ πυκνὰ δάση τοῦ κήπου ἐκυμαίνοντο ὑπὸ τὴν θωπευτικὴν πνοὴν τοῦ ζεφύρου. Ἐθεώρει ἐπίσης τὰς πέριξ αὐτοῦ πλουσίας ἐπαύλεις καὶ μετὰ θλίψεως ἀνελογίζετο ὅτι τὸ μέγαρον ἐκεῖνο, ὁ κῆπος, αἱ γαῖαι ἐκεῖναι ἀνῆκον εἰς ἄνθρωπον ἀγροῖκον, εἰς ἀπαίδευτον καὶ βάναυσον χωρικόν. Ὑπὸ τοιούτων κατείχετο σκέψεων, ὅτε αἴφνης εἰσῆλθεν ὁ Ῥαοὺλ καὶ καθίσας πλησίον τῆς μητρός του, παρετήρει καὶ αὐτὸς ἄθυμος καὶ σιωπηλὸς τὴν ἐνώπιον αὐτῶν ἐξελισσομένην τοποθεσίαν. Ὁ ἀτυχὴς νεανίας πρὸ πολλοῦ κατετρώγετο ὑπὸ βαθείας θλίψεως· διότι μὴ ἔχων κλίσιν πρὸς τὴν σπουδὴν, τὴν μόνην δυναμένην νὰ φαιδρύνῃ τὴν πτωχείαν του, κατηναλίσκετο εἰς ἀγόνους ὀνειροπολήσεις καὶ πόθους ἀπραγματοποιήτους· τὴν ἑσπέραν δ' ἐκείνην περιδιαβάζων μονήρης εἰς τοὺς ἀγροὺς εἶχεν ἀπαντήσει συνοδείαν ἐφίππων νεανίσκων ἐπανερχομένων εὐθύμως εἰς τὴν πόλιν ἐν μέσῳ τοῦ ἤχου τῶν κυνηγετικῶν σαλπίγγων καὶ συνοδευομένων ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς ἀκολουθίας κυνηγετικῶν ἁμαξῶν, ὑπηρετῶν ἐν στολῇ καὶ ὡραίων κυνῶν. Δὲν εἶχεν αὐτὸς οὔτε ὑπηρέτας, οὔτε κύνας, οὔτε ἵππον, ὅπως διατρέχων ἐπ' αὐτοῦ τὰ περίχωρα διασκεδάζῃ τὰς θλίψεις του· ἐπανῆλθε λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἔτι σκυθρωπότερος τοῦ συνήθους καὶ ἀποτεθαρρηκότερος, στηρίξας δὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ἕδρας του, ἔκλινεν ἐπ' αὐτῆς τὸ μέτωπον, καὶ ἡ κυρία Βωμπὲρ εἶδε δύο δάκρυα κυλιόμενα ἐπὶ τῶν ἰσχνῶν παρειῶν τοῦ υἱοῦ της.

— Τέκνον μου, ἀγαπητέ μου Ῥαοὺλ, εἶπε θλίβουσα αὐτὸν ἐπὶ τοῦ στήθους της.

— Ἄ! μῆτέρ μου, εἶπεν ὁ νεανίας μετὰ πικρίας, διατί νὰ μὲ ἀπατήσῃς; διατί νὰ μοὶ ἐμπνεύσῃς τόσας ματαίας ἐλπίδας; διατί νὰ μὲ συνειθίσῃς ἀπὸ τρυφερᾶς ἡλικίας εἰς ὄνειρα ἀνόητα; διατί νὰ μοὶ δείξῃς ἐν μέσῳ τῆς πτωχείας μας τὰς μαγικὰς ὄχθας, εἰς ἃς οὐδέποτε ἔμελλον νὰ φθάσω; Διατί δὲν μοὶ ἐνέπνευσας τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν μετριότητα καὶ δὲν προσεπάθησας νὰ περιορίσῃς τοὺς πόθους καὶ τὴν φιλοδοξίαν μου; Ὦ, ἐὰν μὲ ἐδίδασκες ἐνωρὶς τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν εἰς τὴν τύχην ὑποταγήν, τοῦτο θὰ ἤρμοζε κάλλιον εἰς τὴν θέσιν μου καὶ τοῦτο θά σοι ἦτο πολὺ εὐκολώτερον.

Εἰς τὰς δικαίας ταύτας παρατηρήσεις ἡ κυρία Βωμπὲρ ἔκυπτε τὴν κεφαλὴν σιωπῶσα, ὅτε αἴφνης κραυγαὶ ἔξωθεν ἀκουσθεῖσαι ἐπέσυραν τὴν προσοχήν της. Ἠγέρθη, ἐπλησίασεν εἰς τὸν ἐξώστην καὶ διέκρινεν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς γεφύρας τοῦ Κλαὶν τὸν Σταμπλῆ παρακολουθούμενον ὑπὸ τῶν παιδίων τοῦ χωρίου, ἅτινα τὸν κατεδίωκον ῥίπτοντα κατ' αὐτοῦ δρᾶκας χλόης. Ὁ περιῤῥονημένος γέρων, χωρὶς νὰ ζητήσῃ νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτόν, ἔφευγεν ὅσον ταχέως ἐπέτρεπε τὸ γῆρας του καὶ τὰ βαρέα ὑποδήματά του. Ἡ κυρία Βωμπὲρ ἠκολούθησεν αὐτὸν ἐπὶ πολὺ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἔπειτα ἐβυθίσθη εἰς τὰς σκέψεις της. Ἀλλὰ μετά τινας στιγμὰς τὸ πρόσωπόν της ἔλαμψεν αἴφνης ὑπὸ χαρᾶς. Τί συνέβη; τί ἐπῆλθε; Τίποτε σχεδόν, μία ἰδέα. Ἀλλὰ μία ἰδέα ἀρκεῖ πολλάκις ἵνα μεταβάλῃ τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου.

(Ἕπεται συνέχεια) ΑΡΣΙΝΟΗ Γ. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἡ ἐν Ὁλλανδίᾳ κατοικία τοῦ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

Ἡ πόλις **Zaandam** κατέχει *τὸ ὡραιότατον μνημεῖον τῆς Ὁλλανδίας*, ὡς ἔλεγεν ὁ πρῶτος Ναπολέων, τουτέστι τὴν καλύβην τοῦ Μεγάλου Πέτρου, εἰς τιμὴν τοῦ ὁποίου ἡ πόλις ὠνομάσθη ἐπί τινα χρόνον, ὡς ἔτι καὶ σήμερον καλοῦσιν αὐτὴν πολλοί, **Czardam** ἢ **Saardam**. Πληθὺς ὁδηγῶν ψιθυρίζει τὸ ὄνομα τοῦ περιφήμου τούτου οἰκίσκου εἰς τὸ οὖς πάντων τῶν εἰς **Zaandam** ἐρχομένων ξένων, οἵτινες χάριν αὐτοῦ καὶ μόνου, δύναταί τις εἰπεῖν, μεταβαίνουσιν εἰς ἐπίσκεψιν τῆς εἰρημένης πόλεως.

Πότε καὶ διατί ὁ μέγας αὐτοκράτωρ ἦλθε νὰ κατοικήσῃ ἐν τῇ καλύβῃ ταύτῃ, εἶνε πασίγνωστον. Ὁ νεαρὸς Τζάρος, ἀφοῦ κατετρόπωσε τοὺς Τατάρους καὶ Τούρκους, καὶ εἰσῆλθε θριαμβευτικῶς εἰς Μόσχαν, ἠθέλησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς διαφόρους ἐπικρατείας τῆς Εὐρώπης, ὅπως σπουδάσῃ τὰς τέχνας καὶ βιομηχανίας αὐτῶν. Συνοδευόμενος ὑπὸ τριῶν πρεσβευτῶν, τεσσάρων γραμματέων, δώδεκα εὐγενῶν, πεντήκοντα φυλάκων καὶ ἑνὸς νάννου, κατέλιπε τὰ κράτη αὐτοῦ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ **1697**, διῆλθε διὰ τῆς Λιβονίας, τῆς Βραντεβουργικῆς Πρωσσίας, τῆς Πομερανίας, τοῦ Βερολίνου, τῆς Βετσφαλίας, καὶ ἀφίκετο εἰς Ἀμστελόδαμον δεκαπέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ.

Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διέμεινεν ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον πάντη ἄγνωστος ἐν μέσῳ τῶν ναυστάθμων τοῦ ναυαρχείου. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς **Zaandam**, ἔνθα εὑρίσκοντο τὰ περιφημότερα ναυπηγεῖα, καὶ ὅπου περιεβλήθη τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ ναυπηγοῦ, ὅπως ἐκμάθῃ ἰδίοις ὀφθαλμοῖς καὶ ἰδίαις χερσὶ τὴν τέχνην τοῦ κατασκευάζειν πλοῖα, ἐν ᾗ ἐξεῖχον

τότε οἱ Ὁλλανδοί. Ἐντεῦθεν ὑπὸ τὸ ὄνομα Πέτρος Μιχαήλωφ εἰσῆλθεν ἐν τῷ ναυπηγείῳ ἑνὸς **Mijnheer Calf**, ἐνεγράφη εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργατῶν, καὶ εἰργάσθη ὡς ξυλουργός, σιδηρουργὸς καὶ σχοινοποιός.

Καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἐν **Zaandam** διαμονῆς του ἔφερε τὴν αὐτὴν ἐνδυμασίαν, καὶ τὴν αὐτὴν ἐλάμβανε τροφὴν ἣν καὶ οἱ συνεργάται αὐτοῦ, ἐκοιμᾶτο δὲ ὡς καὶ ἐκεῖνοι, ἐντὸς ξυλίνου οἰκίσκου, ὅστις εἶνε ὁ νῦν δεικνυόμενος εἰς τοὺς ξένους. Δὲν γινώσκομεν ἀκριβῶς πόσον χρόνον διέμεινεν ἐν **Zaandam**. Οἱ μὲν ἰσχυρίζονται ὅτι μῆνας τινὰς διέτριψεν ἐκεῖ, οἱ δὲ τοὐναντίον διατείνονται, ὅτι δὲν ἔμεινεν ἢ μίαν ἑβδομάδα, ἕνεκα τῆς ἀδιακρίτου περιεργείας, ἧς ἦν ἀντικείμενον. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἐπανελθὼν μετ' ὀλίγον εἰς Ἀμστελόδαμον ἐπεράτωσεν ἰδίαις χερσὶν ἐν τῷ ναυστάθμῳ τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἰνδιῶν πολεμικὸν πλοῖον τῶν ἑξήκοντα τηλεβόλων, ἐσπούδασε τὰ μαθηματικά, τὴν φυσικήν, τὴν γεωγραφίαν, τὴν ἀνατομίαν, τὴν ζωγραφικήν, καὶ ἀπῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης τὸν Ἰανουάριον τοῦ **1698** μεταβαίνων εἰς Ἀγγλίαν.

Ὁ περίφημος οἰκίσκος εὑρίσκεται εἰς τὸ ἄκρον τῆς **Zaandam**, φαινόμενος ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ μέρους τῆς ἐξοχῆς, εἶνε δὲ οἱονεὶ ἐγκεκλεισμένος ἐντὸς μικροῦ κτιρίου κτιστοῦ, ὅπερ ἡ βασίλισσα τῆς Ὁλλανδίας Ἄννα Παυλόβνα, Ῥωσσὶς τὴν καταγωγήν, διέταξε νὰ ἐγερθῇ ὅπως προφυλάττῃ τὴν οἰκίαν κατὰ τῆς ἐπηρείας τοῦ χρόνου.

Εἶνε ἀληθὴς καλύβη ἁλιευτική, ξυλίνη, συγκειμένη ἐκ δύο μικρῶν δωματίων· εἶνε δὲ τοσοῦτον ἐφθαρμένη καὶ ἑτοιμόρροπος, ὥστε ἐλαφρὰ προσβολὴ ἀνέμου ἤρκει νὰ τὴν καταρρίψῃ, ἐὰν δὲν ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ περιστοιχοῦντος αὐτὴν κτιρίου. Ἐν τῷ πρώτῳ δωματίῳ ὑπάρχουσι τρία χονδροειδῆ καθίσματα, μία μεγάλη τράπεζα, μία κλίνη ἐπὶ ἑρμαρίου, καὶ μεγάλη ἑστία κατὰ τὸν ἀρχαῖον φλαμανδικὸν τρόπον. Ἐν τῷ δευτέρῳ δωματίῳ ὑπάρχουσι δύο μεγάλαι εἰκόνες, ἡ τοῦ μεγάλου Πέτρου, φέροντος ἐνδυμασίαν ἐργάτου, καὶ ἡ τῆς αὐτοκρατείρας Αἰκατερίνης. Σημαῖαι ῥωσικαὶ καὶ ὁλλανδικαὶ ἐκτυλίσσονται ἀπὸ τῆς ὀροφῆς.

Ἡ τράπεζα, οἱ τοῖχοι, οἱ θάλαμοι, αἱ θύραι, αἱ δοκοὶ εἰσὶ κεκαλυμμένα ὑπὸ ὀνομάτων, στίχων, γνωμικῶν, ἐπιγραφῶν εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τοῦ κόσμου. Πλάξ τις ἐκ μαρμάρου, φέρουσα τὰς λέξεις *Πέτρῳ τῷ μεγάλῳ*—*Ἀλέξανδρος*, ἐτέθη τῇ φροντίδι τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσίας Ἀλεξάνδρου εἰς μνήμην τῆς ἐπισκέψεως αὐτοῦ τῷ **1814**. Ἕτερος λίθος ἀναμιμνήσκει τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ πρίγκηπος διαδόχου, πρώην δὲ Τζάρου, τῷ **1839**, κάτωθεν δὲ ὑπάρχει ῥωσικὴ στροφὴ λέγουσα· «Ὑπεράνω τῆς ταπεινῆς ταύτης κατοικίας ἵπτανται οἱ ἄγγελοι. Τζάρεβιτζ, γονυπέτησον! Ἐδῶ εἶνε ἡ κοιτὶς τῆς αὐτοκρατορίας σου, ἐδῶ ἐγεννήθη τὸ μεγαλεῖον τῆς Ῥωσίας».

Ἄλλοι λίθοι ἀναπολοῦσιν εἰς τὸν παρατηρητὴν τὰς ἐπισκέψεις τῶν βασιλέων καὶ ἡγεμόνων καὶ μετὰ τῶν λίθων ἄλλαι ποιήσεις, καὶ πρὸ πάντων ῥωσικαὶ ἐπιγραφαί, ἐκφράζουσαι τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν χαρὰν τῶν ἀφιχθέντων αἰσίως εἰς τὸ ἱερὸν προσκύνημα. Μία τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ὑπενθυμίζει ὅτι ἐκ τῆς ἀγροίκου ἐκείνης καλύβης ὁ ξυλουργὸς μέγας Πέτρος διηύθυνε τὰς κινήσεις τοῦ μοσχοβιτικοῦ στρατοῦ, ὅστις ἐμάχετο κατὰ τῶν Τούρκων ἐν Οὐκρανίᾳ.

Ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ἐσκεπτόμην ὅτι, ἐὰν ἡ ἐνδοξοτέρα ἡμέρα τοῦ βίου τοῦ μεγάλου Πέτρου ὑπῆρξεν ἐκείνη, καθ' ἣν ἐκοιμήθη ἐν τῇ καλύβῃ ταύτῃ, ἀφοῦ τὸ πρῶτον εἰργάσθη διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν, ἐπίσης ἡ εὐτυχεστέρα αὐτοῦ ἡμέρα θὰ ἦτο ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποίαν δεκαοκτὼ ἔτη βραδύτερον, ἐν τῷ κολοφῶνι τῆς δυνάμεως καὶ δόξης διατελῶν, ἐπανῆλθεν ἐν αὐτῇ, ὅπως δείξῃ εἰς τὴν Αἰκατερίνην τὸ μέρος, ἔνθα ἁπλοῦς ἐργάτης ἐδιδάχθη πῶς δύναται νὰ ἦνε αὐτοκράτωρ.

Οἱ τῆς **Zaandam** κάτοικοι ἀναμιμνήσκονται τὴν ἡμέραν ἐκείνην μεθ' ὑπερηφανίας, καὶ λαλοῦσι περὶ αὐτῆς ὡς περὶ γεγονότος, οὗ ὑπῆρξαν μάρτυρες. Ἡ Τζαρίνα εἶχε μείνει εἰς **Wesel**, καταληφθεῖσα αἴφνης ὑπὸ τῶν ὠδίνων τοῦ τοκετοῦ. Ὁ Τσάρος ἀφίκετο μόνος εἰς **Zaandam**. Δύναταί πᾶς τις νὰ φαντασθῇ μετὰ πόσης χαρᾶς καὶ ὑπερηφανίας ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῶν ἐμπόρων ἐκείνων, τῶν ναυτῶν, τῶν λειτουργῶν, οἵτινες ἔσχον αὐτὸν ὡς σύντροφον πρὸ δέκα ὀκτὼ ἐτῶν. Διὰ μὲν τὸν λοιπὸν κόσμον ἦτον ὁ νικητὴς τῆς Πουλτάβας, ὁ θεμελιωτὴς τῆς Πετρουπόλεως, ὁ ἐκπολιτιστὴς τῆς Ῥωσσίας, δι' αὐτοὺς ὅμως ἦτον ὁ «**Peterbaas**» ὁ *μαστροπέτρος*, ὡς ὠνόμαζον αὐτὸν οἰκείως, ὅτε εἰργάζοντο μετ' αὐτοῦ· ἦτο τέκνον τῆς **Zaandam** προαχθὲν εἰς αὐτοκράτορα, ἦτο ἀρχαῖος φίλος ἐπανακάμπτων ἐν τῷ μέσῳ τῶν φίλων του.

Δέκα ἡμέρας μετὰ τὸν τοκετὸν ἀφίκετο ἡ Τζαρίνα, ἥτις καὶ αὐτὴ ἐπεσκέφθη τὴν καλύβην. Αὐτοκράτωρ καὶ αὐτοκράτειρα, ἄνευ ἀκολουθίας, ἄνευ ἐπιδείξεως, ἐπῆγον ἵνα δειπνήσωσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ναυπηγοῦ **Mijnheer Calf**, τοῦ δεχθέντος ἐν τῷ ναυπηγείῳ αὐτοῦ τὸν ἑστεμμένον νεαρὸν ἐργάτην. Ὁ λαὸς τοὺς συνώδευσε κράζων μεγαλοφώνως· *Ζήτω ὁ μαστροπέτρος*, ὁ δὲ μαστροπέτρος, ὁ ἐξολοθρευτὴς τῶν Βογιάρων καὶ τῶν Στερλίτζ, ὁ δικαστὴς τοῦ ἰδίου αὐτοῦ υἱοῦ, ὁ τρομερὸς ἡγεμὼν ἔκλαυσεν ἐκ συγκινήσεως. ?

Καθ' ὅλον τὸ ἑλληνικ. Κράτος ὑπάρχουσιν **168** μοναί, ἐξ ὧν γυναικεῖαι **23**. Τῶν μονῶν τούτων **7** ἀνήκουσιν εἰς τὸ δυτικὸν δόγμα, ὧν **3** γυναικεῖαι. Εἰς ἁπάσας τὰς μονὰς ταύτας κατοικοῦσι **3,258** ἄτομα, ἐξ ὧν **2,116** μοναχοὶ καὶ **1,142** κοσμικοί. Εἰς τὰς μονὰς τῶν γυναικῶν διαμένουσι **541** μοναχαί, ὧν **132** εἰσὶ δυτικοῦ δόγματος.

Η ΚΥΡΙΑ ΓΚΑΡΦΙΛΔ

Ἀγγλικὴ ἐφημερίς, πλέκουσα τὸ ἐγκώμιον τῆς χήρας τοῦ δολοφονηθέντος προέδρου τῆς Ἀμερικῆς Γκάρφιλδ ἕνεκα τῶν πολλῶν αὐτῆς προτερημάτων καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς πνευματικῆς μορφώσεώς της καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀφοσιώσεώς της εἰς τὴν διοίκησιν τῶν τοῦ οἴκου, παραθέτει ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς, γραφείσης πρὸ δεκαετίας πρὸς τὸν σύζυγόν της καὶ ἐκ τύχης γνωστῆς γενομένης. Ἐν τῷ ἀποσπάσματι τούτῳ ἡ εἰκὼν τῆς χήρας Γκάρφιλδ παρίσταται ἐν λαμπρότητι, θαμβούσῃ τοὺς ὀφθαλμούς. «Μετὰ χαρᾶς σοὶ ἀναγγέλλω», γράφει ἡ κυρία Γκάρφιλδ τῷ συζύγῳ αὐτῆς, «ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ καμάτου καὶ τῶν ἐνοχλήσεων τοῦ παρελθόντος θέρους, κατώρθωσα νὰ καταγάγω νίκην τινά. Ἡ ἥρεμος σκέψις ἀφ' ἧς ἀπῆλθες ἐθριάμβευσεν ἐν τῷ πνεύματί μου. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀνέγνωσά που ταῦτα· *Ὀρθὴ σκέψις ἄρευ ἐργασίας ἀδύρατος, μόνη δ' ἡ σκέψις καθιστᾷ τὴν ἐργασίαν εὐτυχῆ*. Ἴσως εἰμὶ προωρισμένη τοιαύτην τινὰ ὁδὸν νὰ διανύσω, ἀναρριχωμένη εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη αὐτῆς. Πρωΐαν τινὰ κατεγινόμην παρασκευάζουσα τὸν ἄρτον τῆς οἰκίας καὶ εἶπον κατ' ἐμαυτήν· – Ἀναπόφευκτος ἀνάγκη μοὶ ἐπιβάλλει νὰ παρασκευάζω κατὰ τὸ τρέχον θέρος τὸν ἄρτον ἡμῶν. Διατί νὰ μὴ θεωρῶ τοῦτο ὡς ἐνασχόλησιν εὐχάριστον καὶ νὰ μὴ πειρῶμαι νὰ παρασκευάζω ἄρτον ὡς οἷόν τε τέλειον; Τοῦτο μοὶ ἐφάνη ἔμπνευσίς τις, καὶ ἐν τῇ φαντασίᾳ μου ἀπεικόνισα τὸν ὅλον βίον φαεινότερον. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου μοὶ ἐφαίνοντο διερχόμεναι τὸ πνεῦμά μου καὶ εἰσδύουσαι εἰς τοὺς λευκοὺς ἄρτους, ἤδη δὲ πιστεύω ὅτι ἐν τῇ τραπέζῃ ἡμῶν παρατίθεται ἄρτος καλλιτέρας ποιότητος ἢ πρότερον, καὶ νομίζω ὅτι κατέχω τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἦμαι ἡ δούλη ἡ φεύγουσα τὴν ἐργασίαν, ἀλλ' ἡ πραγματικὴ αὐτῆς κυρία, φροντίζουσα, ὅπως ὅ,τι ἂν πράττω μοὶ παράγῃ ἀρίστους καρπούς. Ἐπὶ μακρὸν ὑπῆρξας ὁ βασιλεὺς τῆς ἐργασίας σου, ὥστε θὰ γελάσῃς ἴσως, ὅτι ἔζησα ἐπὶ τοσοῦτον ἄνευ στέμματος, ἀλλ' αἰσθάνομαι ἄπειρον εὐχαριστησιν, ὅτι ἐπὶ τέλους εὗρον αὐτό, καὶ αἱ ἀστειότητές σου δὲν θὰ κατορθώσωσι νὰ μειώσωσιν αὐτήν. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην σκέπτομαι μὴ ἐν τῷ δικαιώματι τούτῳ ὑποκρύπτεται ἡ «φοβερὰ ἀδικία», ἧ τοὐλάχιστον μέρος αὐτῆς, ἐφ' ᾗ παραπονοῦνται αἱ γυναῖκες αἱ ἐπιζητοῦσαι ἐκλογικὴν ψῆφον. Ἡ κακῶς ἀνατεθραμμένη γυνὴ ὑπολαμβάνει τὰ καθήκοντα αὐτῆς ὡς δυσμένειαν τῆς τύχης, καὶ ἡ ἐκτελεῖ αὐτὰ μεμψιμοιροῦσα, ἢ προσπαθεῖ νὰ τὰ ὑπεκφύγῃ. Βλέπει τὸν ἄνδρα φερόμενον ἐν θριάμβῳ πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτοῦ καὶ φρονεῖ ὅτι τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, ἣν ἐκτελεῖ, καθιστᾷ αὐτὸν μέγαν καὶ δεσπόζοντα, ἐνῷ εἰς ταῦτα συμβάλλει οὐχὶ τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, ἀλλ' ὁ τρόπος καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐκτελέσεώς της». Ἡ χήρα Γκάρφιλδ γινώσκει τὴν λατινικήν, τὴν ἑλληνικήν, τὴν γερμανικὴν καὶ τὴν γαλλικήν, ἔχει δὲ καὶ ἀρκετὰς γνώσεις μαθηματικὰς καὶ ἐγκυκλοπαιδικάς· ὅτε ὁ σύζυγός της ἐπηγγέλλετο τὸν διδάσκαλον ἡ συνδρομὴ αὐτῆς ἦν αὐτῷ πολύτιμος. Α.

Ἐπιστημονικός

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

Πρὸ οὐ πολλῶν ἡμερῶν ἐξήρχετο τοῦ λιμένος τῆς Μασσαλίας τὸ μεγαλοπρεπὲς ἑλικοκίνητον ἀτμόπλοιον «**Ceylon**» τῆς διωκεανείου Ἑταιρίας, ἀρχόμενον τοῦ περὶ τὴν γῆν περίπλου αὐτοῦ, φέρον δ' ἐπιβάτας ἀνήκοντας εἰς τὴν ἀνωτέραν κοινωνίαν τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν Βρυξελλῶν. Τὸ πλήρωμα, εἰς οὗ τὴν ἐκλογὴν κατεβλήθη ἰδιάζουσα προσοχή, ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν ἀξιωματικῶν καὶ 120 ναυτῶν καὶ ὑπηρετῶν, μετ' ἐξαιρετικῆς δ' ὡσαύτως ἐπιμελείας ἐγένετο καὶ ἡ διευθέτησις τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ πλοίου. Τὸ μαγειρεῖον, κατέχον εὐρὺν χῶρον ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ, κατηρτίσθη ὡς ἄριστα, ὁ δὲ ἀρχιμάγειρος, ὅστις ὑπηρέτει ἄλλοτε ἐν τοῖς βασιλικοῖς μαγειρείοις τοῦ Οὐίνδσωρ, λαμβάνει τὸν μισθὸν πλοιάρχου πολεμικοῦ πλοίου ἐν Γαλλίᾳ· ἔχει δὲ ὑπὸ τὰς διαταγάς του δύο ἄλλους μαγείρους καὶ τρεῖς παραμαγείρους. Ἐκ τούτων δύναταί πᾶς τις νὰ εἰκάσῃ ὁποία ἔσται ἡ τελειότης τῆς περὶ τὴν τράπεζαν ὑπηρεσίας.

Αἱ αἴθουσαι, πολυτελῶς ἠτρεπισμέναι, περιέχουσι πάντα τὰ χρειώδη πρὸς ὅσον ἔνεστιν ἄνετον διατριβήν· τὰ πάντα καλύπτονται ὑπὸ μετάξης καὶ βελούδου, αἱ δὲ ἕδραι εἰσὶν οὕτω κατεσκευασμέναι ὥστε νὰ καθιστῶσιν ὅσον τὸ δυνατὸν ἧττον ἐπαισθητὰς τὰς δονήσεις καὶ τὸν σάλον τοῦ ἀτμοπλοίου. Ὑπάρχουσιν ἔτι τρία δωμάτια διὰ λουτρά, ὧν οἱ μαρμάρινοι λουτῆρες ἀπαστράπτουσιν ἐκ τῆς λευκότητος. Ἡ βιβλιοθήκη περιλαμβάνει πάντα τὰ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δημοσιευθέντα συγγράμματα περὶ τῶν ταξειδίων τῶν μεγάλων περιηγητῶν, πρὸς δὲ τούτοις ἐν ἀφθονίᾳ τὰ πρὸς ψυχαγωγίαν βιβλία, ἔργα τῆς φαντασίας, συγγράμματα μετ' εἰκόνων κ.τ.λ.

Κατὰ τὰς ἐν ἀνοικτῷ πελάγει μακρὰς θαλασσοπορίας, ὅτε οὔτε παρατηρήσεις οὔτε μελέται ἐπιστημονικαὶ θὰ εἶνε δυναταί, τὴν μονοτονίαν τοῦ ταξειδίου θὰ διασκεδάζῃ ὀρχήστρα ἐξ ἀρίστων μουσικῶν συγκεκροτημένη, ἐκτελοῦσα τεμάχια τῶν ἐκλεκτοτέρων μουσικῶν ἔργων καὶ τῶν μᾶλλον περημισμένων νεωτέρων. Τὸ δρομολόγιον, ὅπερ τὸ ἀτμόπλοιον θέλει ἀκολουθήσει κατὰ κοινὴν τῶν ἐπιβατῶν ἀπόφασιν, περιλαμβάνει τὰς ἀκολούθους πόλεις· Μασσαλίαν, Νίκαιαν, Γένουαν, Νεάπολιν, Παλέρμον, Μελίτην, Πειραιᾶ, Σύρον, Κωνσταντινούπολιν, Σμύρνην, Ῥόδον, Ἀλεξάνδρειαν, Πορτ-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν, Βομβάην, Κολόμβο, Ἄκραν τῆς Οὐαλλίας, Μαδρὰς, Καλκούτταν,

Πενάγκ, Σιγκαπόρην, Μανίλλην, Χόγκ-Κόγκ, Σαγκάϊ, Ναγκασάκι, Χίοκο, Γοκοχάμαν, Χονολουλού, Σὰν-Φραγκίσκον, νήσους Φάκλανδ, Μοντεβίδεο, Ρίον-Ἰανέϊρον, Βάχιαν, Πόρτο-Πράχια, Τενερίφραν, Μαδέραν, Σούθαμπτον. Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ταξειδίου τούτου προϋπελογίσθη χρονικὸν διάστημα ἐννέα μηνῶν, ἐν ᾧ, ἐννοεῖται, συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ χρόνος, ὃν θὰ διατρίβωσιν ἐν ταῖς σπουδαιοτέραις πόλεσιν, εἰς ἃς θέλουσι προσεγγίζει. Κατὰ τὴν εἰς Σὰν-Φραγκίσκον προσέγγισιν ὅσοι τῶν ἐπιβατῶν θέλωσιν, ἔχουσι τὸ δικαίωμα ἀντὶ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν πλοῦν περὶ τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, νὰ λάβωσιν εἰσιτήριον πρώτης θέσεως κατ' εὐθεῖαν ἐκ Σὰν-Φραγκίσκου εἰς Λονδῖνον διὰ Νέας Γόρκης.

Κατὰ τὴν πρώτην αὐτῶν προσέγγισιν εἰς Νίκαιαν οἱ ἐπιβάται τοῦ «Ceylon» διωργάνωσαν λαμπρὰν ἑορτὴν ἐπὶ τοῦ πλοίου χάριν τῆς ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ διατριβούσης πολυαρίθμου ξενικῆς ἀποικίας.

Ἐν Πειραιεῖ. Ι. Π.

Ὑπῆρξαν χρόνοι, καθ' οὓς δεῖγμα ἀνωτέρας ἀγωγῆς καὶ ἱκανότητος ὑπελαμβάνετο ἡ ταχυφαγία καὶ πολυφαγία. Πανταχοῦ μὲν εὑρέθησαν ἄνθρωποι τεράστιον ἔχοντες ὄρεξιν καὶ δύναμιν πεπτικὴν, οἵτινες οὐδέποτε ἐκορέννυντο, ἀπηύδων δὲ μασσώμενοι· βέβαιον ὅμως εἶνε, ὅτι οἱ πάλαι ἄνθρωποι ἔτρωγον καθόλου πλείονα τῶν νῦν. Μίλων ὁ Κροτωνιάτης ἔφαγεν ὅλον βοῦν· ῥάχις πενταετοῦς ταύρου ἦτο ἡ προσήκουσα μερὶς εἰς ἕκαστον τῶν συνδαιτυμόνων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις· ὁ Κλαύδιος Ἀλβῖνος κατεβρόχισεν ἐφ' ἅπαξ 500 σῦκα, 100 μῆλα περσικὰ ἤτοι ῥοδάκινα, 10 πεπόνια, 20 λίτρας σταφυλῶν καὶ 100 σκολόπακας· ὁ αὐτοκράτωρ Μαξιμιλιανὸς ἔφαγε μιᾷ ἡμέρᾳ 40 λίτρας κρεῶν καὶ ἔπιε 40 λίτρας οἴνου· ὁ ἐκ Πασσαβίας Ἰωσὴφ Κόλνικερ ἔφαγεν ἐν πέντε ὥραις δύο μόσχους καὶ ἔπιεν 20 λίτρας οἴνου· ὁ κηπουρὸς Κάλε κατεβρόχισε πολλάκις καὶ λίθους. Ἕτερος ἀδηφάγος ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ φάγῃ ὁλόκληρον μόσχον, κατὰ διαφόρους τρόπους παρεσκευασμένον. Εὔρωστος στρατιώτης ἐκ τῶν εὐζώνων ἐστοιχημάτισε νὰ πίῃ μικρὸν πίθον οἴνου· χάριν δὲ ἀσκήσεως προέπιεν ἰσομεγέθη πίθον μεστὸν ζύθου. Ἱερεὺς ἐν Καινιγσβέργῃ, προσκληθεὶς εἰς γεῦμα, ἐκράτησε καὶ ἔφαγε κρέατα παρατεθειμένα εἰς 20 ὁμοτραπέζους. Ὁ κόμης Δάν, εὐωχούμενος παρά τινι Γερμανῷ πρίγκιπι, ἔφαγε τετράκις ἓξ ἑκάστου περιφερομένου φαγητοῦ· παραπονούμενος δὲ κατόπιν ὅτι ἐπείνα, κατεβρόχθισε πλακοῦντα παρεσκευασμένον εἰς 24 φίλους.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὑπαρχόντων ἰατρῶν ἀνέρχεται εἰς 1,280, ὁ δὲ τῶν δικηγόρων εἰς 1,690, ὁ τῶν δημοσιογράφων εἰς 74, ὁ δὲ τῶν κληρικῶν εἰς 7,952.

Ἡ Κάκρα

Ἤθελ' ὁ Χάρος μιὰ φορὰ κ' ἐκεῖνος νὰ γιορτάσῃ
Κ' ἐπῆρ' ἀνθοὺς ἀπὸ τὴ γῆ νὰ στρώσῃ στὴν αὐλή του,
Ἐπῆρε νειάτα κι' ὠμορφιαῖς ποῦ ἐστόλιζαν τὴν πλάσι
Καὶ γιούλια ποῦ δὲ 'φύτρωσαν ποτὲ στὴ μαύρη γῆ του,
Τὰ μαρμαρένια στήθη του μ' ἐκεῖνα νὰ στολίσῃ
Καὶ γιὰ μιὰ 'μέρα ν' ἀρνηθῇ ἐτιὰ καὶ κυπαρίσσι.

Χαριτωμένο λούλουδο ἀπάνου στὴ δροσιά του
Ἕνα πρωῒ ἀπάντησε τὴν ὥμορφη παιδοῦλα
Ὁ Χάρος ὅπου γύριζε ἀπὸ τὴν παγανιά του·
Ἦταν ὁ πιὸ ὥμορφος ἀνθὸς ποῦ εἶδε τὴν αὐγοῦλα,
Τὸ πιὸ λαμπρὸ στολίδι της ἀπ' ὅσα κι' ἂν ἐφόρει,
Κ' ἐστάθηκε νὰ ξαναϊδῇ μιὰ ἄλλη φορὰ τὴν κόρη.

Καλλίτερα τὰ μάτια του νὰ ἦταν σφαλισμένα
Νὰ μὴ θωρῇ τῆς ὠμορφιαῖς καὶ νὰ μὴν τῆς ζηλεύῃ! . . .
Εἶχε τῆς μάνας τὴν καρδιὰ φαρμάκι ποτισμένα
Καὶ πάλι εἶδε τὸν ἴσκιο του νὰ τὴν παραμονεύῃ.
Κ' ἐδίπλωσε τὴν Κάκια της σφιχτὰ 'στὴν ἀγκαλιά της
Ὅσο νὰ φύγῃ ὁ θεριστὴς μακρυὰ ἀπ' τὴ γειτονιά της.

Στάθηκ' ὁ Χάρος μιὰ φορὰ καὶ εἶδε τὴν παιδοῦλα . . .
Μὲς τὸ φαρμάκι τὸ πικρὸ σαΐτα βουτημένη
Ἄχ! ἦταν 'κείνη ἡ ματιὰ, ποῦ ἐσβύστηκ' ἡ δροσοῦλα
Στῆς Κάκιας τὸ χαμόγελο κ' ἡ νειάτη ἡ ζηλεμένη,
Καὶ ἔγειρε σὰν τὸ κλαρὶ ποῦ δέρνει τὸ χαλάζι
Καὶ πρὶν κοπῇ στὴ ῥίζα του μαραίνεται, χλωμιάζει.

Τὴν ἄλλη νύχτα 'στὸ θερμὸ τῆς Κάκιας προσκεφάλι
Ἡ μαύρη μάνα χτύπαε μ' ἀπελπισιὰ τὰ χέρια·
Μιὰ τὸ παιδί της ἔβλεπε καὶ μιὰ τὴ νύχτα πάλι
Κ' ἐρώταζε στὸν οὐρανὸ καὶ στὰ χλωμὰ τ' ἀστέρια·
— Γιὰ τί νὰ μοῦ τὴν πάρετε μὲς τὰ δεκάξη χρόνια,
Τώρα ποῦ Ἀπρίλι γιώρταζε μὲ τάνθη, μὲ τ' ἀηδόνια! . . .

Μὰ στὸ κατώρλι τοῦ σπητιοῦ, τὴ νύχτα διπλωμένος,
Ὁ χάρος ξαναφάνηκε σὰ φάντασμ' ὁμπροστά της.
— Ἄχ! νάτος πάλι ὁ λῃστής! Ποῦ ἤτανε κρυμμένος ;..—
Ἡ μάνα ἀνατρίχιασε . . . ἐκόπηκ' ἡ λαλιά της . . .
Τὸν εἶχε ἰδεῖ πολλαῖς φοραῖς στὸ σπῆτί της νὰ μπαίνῃ,
Ἀλλὰ μὲ χέρια ἀδειανὰ ποτέ του νὰ μὴ βγαίνῃ!

Ὅμως στῆς μάνας τὴ φωνὴ κι' ὁ χάρος ἐφοβήθη,
Κ' ἔγειν' ἀκόμη πιὸ χλωμὴ ἡ ὄψι τοῦ Θανάτου
Ποῦ εἶχε τὸν πάγο στὴν καρδιὰ καὶ μάρμαρα τὰ στήθη
Καὶ ἐμαρμάρωσ' ἀνοικτὴ ἀκόμ' ἡ ἀγκαλιά του
Ποῦ εἶχ' ἁπλώσει ὁ θεριστὴς τὸ ῥόδο νὰ θερίσῃ
Καὶ στὴ γιορτή του μὲ αὐτὸ τὸν κόρφο νὰ στολίσῃ.

Τὸ ῥόδο δὲν ἐπρόφθασε ὁ Χάρος νὰ τὸ πάρῃ . . .
Γιὰ τί ἕνας ἄγγελος κρυφὰ μ' ἕνα φιλὶ στὸ στόμα
Τοῦ ἔκλεψε τὴν εὐωδιά, τὴ νειότη καὶ τὴ χάρι,
Καὶ μὲ τὴν Κάκια φεύγοντας στὸ γαλαζένιο δῶμα
Ἀφῆκ' ὀπίσω μοναχὰ στὴν κλίνη της στρωμένα
Τὰ φύλλα μαραμένα.

Κ. Γ. Ξενος.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἀμνησικακία.

Ἡ κυρία*** ἔκαμνε τὰ τακτικὰ γλυκίσματα διὰ τὸ 'σπῆτι· τὴν περίστασιν αὐτὴν ἐπωφελεῖται ὁ μικρός της Ἀλέκος διὰ νὰ βίψῃ μέσα του ἀθεόφοβα.

Ἡ μητέρα τὸν διώκει ἐπανειλημμένως, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐννοεῖ νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ τὸ τόσῳ ἑλκυστικὸν δέλεαρ, κατά τινα δὲ στιγμὴν βυθίζει λάθρα τὸν δάκτυλόν του εἰς πλῆρες ἐκεῖ ἀγγεῖον.

Ἡ μητέρα τὸν βλέπει, χάνει τὴν ὑπομονὴν καὶ τοῦ διευθύνει μὲ τὴν χεῖρα γερμάτην ἀπὸ τὰς οὐσίας τὰς ὁποίας παρασκευάζει, *τὴς ζαχαρένιαις* ποῦ τοῦ εἶχε τάξει τόσαις φοραῖς.

Τότε ὁ μικρὸς, κρατῶν πρὸς στιγμὴν τὰ κλάματα, ἀρχίζει νὰ γλείφῃ τὴν χεῖρα, ἡ ὁποία τοῦ *τὴς ἔβρεξε*.

* * *

Ἐν τῷ κακουργιοδικείῳ.

Ὁ κατηγορούμενος, γέρων ἑβδομηκοντούτης, καταδικάζεται εἰς εἰκοσαετῆ δεσμά.

— Εὐχαριστῶ, κύριοι δικασταί, λέγει ἐγειρόμενος τοῦ θρονίου του· δὲν ἤλπιζα νὰ ζήσω τόσῳ ἀκόμη!

* * *

Πρόσωπα. Ὁ πατὴρ, ὁ δεκαετὴς υἱὸς καὶ μικρὰ κόρη.

Ὁ πατὴρ σοβαρῶς. — Ἐλέγαμεν λοιπὸν ὅτι τὸ βαμβάκι εἶνε, πρὶν νὰ τὸ κατεργασθοῦν, ἕνα εἶδος χνοῦδι μαλακὸ 'σὰν μετάξι. Καὶ ποῦ βγαίνει τὸ βαμβάκι;

Ὁ μικρὸς κύριος σιωπᾷ.

— Πῶς, δὲν τὸ 'ξέρεις;

— Ἐγὼ τὸ 'ξέρω, λέγει ἡ δεσποινὶς τελειόνουσα τὸ συγύρισμα τῆς κούκλας της.

— Ποῦ λοιπόν; πές το.

— Μπά, τὸ βαμβάκι 'βγαίνει μέσα 'ς τ' αὐτιὰ τῶν γέρων!

* * *

Ἡ κυρία Δ* καταλαμβάνει ἐπ' αὐτοφώρῳ τὴν θαλαμηπόλον της καθ' ἣν στιγμὴν ἐκαθάριζε τοὺς ὀδόντας της μὲ τὴν *βούρτσαν* της.

— Τί κάνῃς αὐτοῦ, Μαρίνα! Μὲ τὴν *βούρτσα* μου πλένεις τὰ 'δόντια σου!

— Ἔννοια σου, κυρία, ἐγὼ δὲν σιχαίνομαι ἀπὸ τὴν εὐγενεία σας!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ὅταν ἔθνος τι γηράσῃ, ὅταν ὁ σκεπτικισμὸς καὶ ἡ πρὸς τὰς ἕριδας τάσις διαφθείρωσιν αὐτὸ κατὰ κράτος, τὸ ἔθνος ἐκεῖνο βαίνει πρὸς τὸν δεσποτισμὸν, ἂν καὶ κατ' ἐπίφασιν ὑπὸ ἐλευθέρους θεσμοὺς διατελοῦν· ὅπως, ἀντιστρόφως, λαοὶ σώφρονες γινώσκουσι νὰ εὑρίσκωσι τὴν ἐλευθερίαν ὑπὸ τοὺς μᾶλλον δεσποτικοὺς τύπους.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ *Ἐπιθεώρησις τῆς ὑγιεινῆς τῆς Αὐστραλίας* ἀναφέρει γεγονός τι, ὅπερ φαίνεται παράδοξον ἐκ πρώτης ὄψεως, καὶ ἐφ' οὗ ἐριστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν φυσιολόγων ὁ ἐκθέτων αὐτὸ ἰατρός.

Ἡ σύζυγος τοῦ ἰατροῦ τούτου ῥίπτουσα τροφὴν εἰς τὰς ὄρνιθας ἀρῆκε χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ νὰ τῇ ἐκφύγῃ τοῦ δακτύλου ὁ νυμφικός της δακτύλιος, ὃν εἰς μάτην κατόπιν ἀναζητήσαντες ἐνόμισαν ἀπολεσθέντα.

Μετά τινας ἑβδομάδας ὁ ἰατρὸς τρώγων βραστὸν ὠὸν, ᾐσθάνθη ὅτι τὸ κοχλιάριον αὐτοῦ προσέκρουσεν εἰς σῶμά τι σκληρὸν καὶ ἠχηρόν. Ἐρευνήσας δ' εὗρε τὸ δακτυλίδιον τῆς γυναικός του συνεχόμενον εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ὠοῦ διὰ μεμβρανώδους προσφύσεως. Τὸ πρᾶγμα γενόμενον γνωστὸν, προεκάλεσεν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, ἥτις ἐπεκύρωσε τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ. Ἐγνώσθη δηλαδὴ ὅτι πολλάκις ἐν τοῖς ὠοῖς εὑρέθησαν ξένα ἀντικείμενα, ἐν ἄλλῳ μὲν ἧλος ἢ λιθάριον, ἐν ἄλλῳ δὲ φύλλα, σκώληκες, κάνθαροι κτλ.

Εἰς τὰ συνήθη τοῦ ἐμπορίου εἴδη προσετέθη ἐπ' ἐσχάτων καὶ τὸ τῶν ἀγρίων θηρίων. Ἰδοὺ κατάλογος τῶν διαφόρων τιμῶν, εἰς ἃς πωλεῖ τὸ κάπως παράδοξον ἐμπόρευμά του ὁ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο μετερχόμενος· Εἷς ἰνδικὸς ἐλέφας τιμᾶται φρ. 12,500, ἡ βασιλικὴ τίγρις 7,000 φρ. Ἡ τιμὴ τῶν πιθήκων ποικίλλει κατὰ τὸ εἶδος αὐτῶν ἀπὸ 30 φρ. μέχρι 250· ἀλλ' οἱ ὡραιότεροι τοῦ εἴδους πωλοῦνται ἐνίοτε καὶ μέχρι 3,000, ὅταν εἶνε ἐν τῇ τελειοτέρᾳ αὐτῶν ἀναπτύξει, ἔχοντες ὕψος 4 ποδῶν καὶ εἰθισμένοι νὰ φέρωσιν οἰκοστολήν. Τοὐναντίον ὑψηλαὶ εἰσὶν αἱ τιμαὶ τῶν χορτοφάγων θηρίων· αἱ ἀντιλόπαι καὶ οἱ ἵπποι οἱ ὄρειοι (zèbres) δὲν ἔχουσιν ὡρισμένην τιμὴν, εἷς δ' ὡραῖος ῥινόκερως πωλεῖται 10,000 —12,000 φράγκων. Εὐθηνὰ εἶνε τὰ ἑρπετά· οὕτω ἡ κερασφόρος ἔχιδνα, ὁ φαρμακερώτερος ὄφις τῆς Ἀφρικῆς, τιμᾶται 10—12 φράγκων· ὁ βόας τῆς Ἰάβας πωλεῖται πρὸς δύο φράγκα τὸ ὑφεκατόμετρον, ἤτοι ἐὰν ἔχῃ μῆκος 6 μέτρων, στοιχίζει 1,200 φράγκα.

Ἐν τῶν παραδοξοτάτων, γράφει ὁ *Παρνασσὸς*, τὰ ὁποῖα βλέπει ὁ ἀφικνούμενος εἰς Κίναν Εὐρωπαῖος εἶνε ἡ μανία ἣν ἔχουσιν οἱ κάτοικοι, νέοι καὶ γέροντες, πλούσιοι καὶ πένητες νὰ διασκεδάζωσι μὲ τοὺς χαρτίνους ἀετούς. Εὐρωπαῖος ἄρτι περὶ Κίνας γράψας διηγεῖται ὅτι, ἅμα ἀφίκετο εἰς Καντῶνα, εἶδε παρὰ τὴν ὁδὸν καθήμενον γηραιόν τινα Κινέζον κρατοῦντα τὸ σχοινίον χαρτίνου ἀετοῦ καὶ παρατηροῦντα τὰς ἐναερίους κινήσεις του μετὰ σοβαρότητος ἅμα καὶ εὐχαριστήσεως. Ὁ περιηγητὴς ἀνεζήτει πανταχοῦ τὸν παῖδα, χάριν τοῦ ὁποίου ὁ γέρων διεσκέδαζεν, ἀλλ' οὐδεὶς παρίστατο, καὶ ὁ γηραιὸς Κινέζος διεσκέδαζεν αὐτὸς καθ' ἑαυτόν.

Ἐκ τῆς μανίας ταύτης τῶν Κινέζων προκύπτει καὶ ἡ περὶ τοὺς χαρτίνους ἀετοὺς τελειοποίησις, ἥτις ἐν Εὐρώπῃ ὑπολείπεται πολύ. Οἱ Κινέζοι, δύναταί τις εἰπεῖν, ἀνύψωσαν εἰς τέχνην ἰδίαν τὴν κατασκευὴν τῶν ἐναερίων τούτων παιγνίων. Ὁ φέρων οὐρὰν ἀετὸς θεωρεῖται βάρβαρον καὶ παιδικόν τι ὅλως. Οἱ ἀληθεῖς ἐρασταὶ ἔχουσιν ἀετοὺς ἄνευ μὲν οὐρᾶς, παντοίους δὲ τὸ σχῆμα· τετραγώνους, στρογγύλους, ἑξαγώνους, ὀκταγώνους, τριγώνους, καρδιοσχήμους, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Οἱ εὐθηνοὶ ἀετοὶ κατασκευάζονται ἐκ ξυλαρίων βαμβοῦ καὶ καλύπτονται διὰ λεπτοῦ, ἀλλὰ δυνατοῦ χάρτου, ἐφ' οὗ ζωγραφίζονται τὰ ποικίλα ἐκεῖνα φανταστικὰ σχήματα, ἅτινα βλέπομεν ἐπὶ τῶν διαφόρων κινεζικῶν σκευῶν. Οἱ ἀε-

τοὶ τῶν πλουσίων εἶνε κατεσκευασμένοι ἐκ μετάξης, ἐζωγραφημένοι δ' ὑπὸ τεχνιτῶν ἱκανῶν, φέροντες ἐπιχρυσώματα, ἅτινα ἀντανακλῶνται εἰς τὸν ἥλιον, καὶ δεδεμένοι διὰ μεταξίνων κλωστῶν. Τινὲς τούτων στοιχίζουσι καὶ μέχρι δισχιλίων φράγκων. Τὴν νύκτα τοὺς ἀετοὺς τούτους οἱ Κινέζοι φωτίζουσιν ἀναρτῶντες φανοὺς χαρτίνους ποικίλους καὶ ποικιλοχρώμους. Ἀναμένουσι δὲ πρὸ πάντων νύκτας ἐστερημένας τοῦ σεληναίου φωτὸς διὰ νὰ τοὺς ἀναπετάσωσιν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ τότε ὡραιότατον θέαμα κινητῶν ἀστέρων παρίσταται ἐν τῷ οὐρανῷ.

Καὶ ἡ τέχνη τοῦ ἀναπεταννύειν τοὺς ἀετοὺς εἶνε τελειοποιημένη ἐν Κίνᾳ· οὕτω δὲν τρέχουσι διὰ νὰ πετάσῃ ὁ ἀετὸς, ἀλλὰ χαμαὶ καθήμενοι κατορθοῦσι νὰ τὸν ἀναπέμψωσιν· ἐντεῦθεν δὲ τὸ παίγνιον τοῦτο ἐν Κίνᾳ εἶνε ἴδιον πάσης ἡλικίας καὶ πάσης ἐποχῆς.

∾ Οἱ ἐν Ἀθήναις ἀναγνῶσται τῆς «Ἑστίας» ἐνθυμοῦνται βεβαίως τὴν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔαρ διελθοῦσαν ἐντεῦθεν ἑταιρίαν τῶν Ἀράβων ἀκροβατῶν τῶν καλουμένων *Βενὶ-ζοὺγ-ζοὺγ*, ἧς μέρος ἀπετέλει καὶ ὁ ὅμιλος τῶν χαριέντων ἐκείνων μικρῶν παιδίων. Ἡ ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ ἐκείνῃ παρουσία τόσου πλήθους τρυφερῶν παίδων φαίνεται ὅτι εἶχεν ἐπιτευχθῇ διὰ μυσαροῦ καὶ ἀπανθρώπου τρόπου, τὸ μυστήριον δὲ τοῦτο ἀπεκάλυψεν ἐσχάτως Ἄγγλος τις, ὁ κ. **Littler**, βασιλικὸς σύμβουλος, διατρίβων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔνθα ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος Ἑταιρία εὑρίσκετο ἐκτελοῦσα τὰς ἀκροβατικὰς αὐτῆς παραστάσεις. Τὰ τοῦ γεγονότος τούτου ἀφηγεῖται ἐν ἐπιστολῇ αὐτοῦ ὁ κ. **Littler**, ἣν δημοσίευουσι πᾶσαι αἱ ἐφημερίδες τοῦ Λονδίνου.

Ὁ θίασος ἐκεῖνος τῶν ἀκροβατῶν, περιερχόμενος ἀπὸ πολλοῦ τὴν Εὐρώπην χάριν παραστάσεων, εἶχε πρό τινος χρόνου διέλθει καὶ διὰ τοῦ Λονδίνου πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν· ἐν τῇ περιστάσει δὲ ταύτῃ ἐστρατολόγησε 13 παῖδας Ἄγγλους, ἡλικίας 4-6 ἐτῶν, ἀγοράσας αὐτοὺς παρὰ τῶν γονέων των ἕκαστον ἀντὶ ποσοῦ 50 ἢ 60 φράγκων. Τὴν βδελυρὰν ταύτην ἀπεμπόλησιν ὅπως περικαλύψωσιν οἱ ἄθλιοι γονεῖς τῶν δυστυχῶν ἐκείνων παίδων, προσεποιήθησαν ὅτι εἰσῆγον αὐτοὺς εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἐπὶ σκοπῷ δῆθεν μαθητεύσεως ἐν τῷ ἐπαγγέλματι, συνάψαντες μετὰ τῶν ἀκροβατῶν συμβόλαιον καθ' ὅλους τοὺς νομίμους τύπους, ἐν ᾧ ἐλέγετο «ὅτι τὰ παιδία ἐλευθέρως καὶ οἰκείᾳ βουλήσει συνῄνεσαν νὰ καταταχθῶσιν ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ ἐπὶ διάστημα 10-14 ἐτῶν».

Ἐκγυμνασθέντες εἰς τὴν τέχνην οἱ μικροὶ ἐκεῖνοι αἰχμάλωτοι ἤχθησαν τελευταῖον καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα παρέστησαν καὶ ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου, εἰς ὃν ὁ διευθυντὴς τῆς Ἑταιρίας Ἄραψ ἐκ τῆς γαλλικῆς Ἀλγερίας καλούμενος Χατζῆ-Ἀλῆ-Βὲν-Μωχαμὲτ, παρουσίασεν αὐτοὺς ὡς γνησίους Ἄραβας Βενὶ-ζοὺγ-ζούγ. Ἐνταῦθα εἶδεν αὐτοὺς ὁ κ. **Littler**, πολλὰ δὲ περὶ τῆς Ἑταιρίας ἀκούσας ᾀδόμενα, ὑπώπτευσεν ὑποκρυπτόμενόν τι ἔγκλημα, καὶ κατά τινα ἡμέραν κατώρθωσε νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν κατοικίαν τῶν ἀκροβατῶν ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Χατζῆ-Μωχαμέτ. Τότε ἠδυνήθη ἐξ ὄψεως νὰ βεβαιωθῇ ὅτι τὰ ἀτυχῆ ἐκεῖνα πλάσματα μυρίας ὑφίσταντο κακώσεις ἐκ τῆς ἀνιλεοῦς βαρβαρότητος τοῦ δεσπότου αὐτῶν. Κατῴκουν ὅλα ὁμοῦ ἐντὸς δωματίου μόλις ἔχοντος ἐμβαδὸν δεκαπέντε τετραγωνικῶν ποδῶν, λαμβάνοντα ὡς τροφὴν ἄρτον μόνον καὶ ὕδωρ, κατακλινόμενα ἐπὶ τῶν σανίδων τῶν κιβωτίων, ἅτινα περιέκλειον τὰ ἀκροβατικά των σκεύη, καὶ πάντοτε διὰ ῥακῶν ἐνδεδυμένα, ἐκτὸς μόνον κατὰ τὰς παραστάσεις, καὶ ἀσπλάγχνως τυπτόμενα ὁσάκις δὲν ἐξετέλουν ἀμέμπτως τὰς ἀκροβατικὰς αὐτῶν ἀσκήσεις.

Κατόπιν τῆς ἐπισκέψεως ταύτης ὁ κ. **Littler** μετέβη ἀμέσως παρὰ τῷ Βρετανῷ προξένῳ κ. **Fawcett**, εἰς ὃν ἐξέθηκε τὸ πρᾶγμα· οὗτος δ' ἀπετάθη ἀμέσως εἰς τὸν λόρδον Γράμβιλλ ἐπικαλούμενος τὴν προστασίαν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν παιδίων, ὁ δ' ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τῆς Ἀγγλίας διέταξε πάραυτα τὸν πρόξενον νὰ παραλάβῃ τοὺς παῖδας ἐκ τῶν ἁρπάγων αὐτῶν καὶ ἀποστείλῃ ἀμέσως εἰς Ἀγγλίαν ὡς Ἄγγλους ὑπηκόους ἐνδεεῖς. Ὁ κ. **Littler** κατώρθωσεν ὡσαύτως ν' ἀνακαλύψῃ καὶ τὰς οἰκογενείας, αἵτινες διέπραξαν τὸ μυσαρὸν ἔγκλημα τῆς ἀπεμπολήσεως τῶν ἰδίων τέκνων, καὶ αἵτινες νῦν θέλουσι καταδιωχθῇ ὑπὸ τῶν ἀγγλικῶν δικαστηρίων, ἐπιλαμβανομένων ἀμέσως τῆς ὑποθέσεως. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἔρανος γίνεται ἐν Λονδίνῳ ὑπὲρ τῶν ταλαιπώρων ἐκείνων μικρῶν *Βενὶ-ζοὺγ-ζούγ*.

∾ Κατά τινα στατιστικὴν τὸ μῆκος τῶν σιδηροδρόμων ὁλοκλήρου τῆς γῆς εἶνε 332,470 χιλιομέτρων. Ἐκ τούτων οἱ ἐν μόνῃ τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ ὑπάρχοντες ἔχουσι μῆκος 135,426, ἤτοι ὑπὲρ τὸ τρίτον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ. Ἔρχεται εἶτα ἡ Γερμανία, ἧς οἱ σιδηρόδρομοι ἔχουσι μῆκος 33,400 χιλιομέτρων. Ἡ Μεγάλη Βρετανία μετὰ τῆς Ἰρλανδίας ὑπερτεροῦσι τὴν Γαλλίαν κατὰ 3,400 χιλιόμετρα· διότι οἱ μὲν τῆς πρώτης μετροῦσι μῆκος 28,000, οἱ δὲ τῆς Γαλλίας 24,600. Τὴν τελευταίαν βαθμῖδα ἐν τῇ κλίμακι κατέχουσιν ἡ ἡ Ἰαπωνία καὶ ἡ Ἑλλὰς, ὧν πάλιν ἡ δευτέρα ὑπολείπεται πολὺ τῆς πρώτης ἐχούσης 496 χιλιομέτρων σιδηροδρόμους, ἐνῷ ἡ Ἑλλὰς, τὸ πρότυπον βασίλειον, ἔχει τὸν μικροσκοπικώτερον πάντων τῶν σιδηροδρόμων, διήκοντα εἰς μῆκος μόλις 9 χιλιομέτρων.

∾ Ὑπολογίζεται ὅτι τὸ ἔδαφος ὅλης τῆς Ἀγγλίας εἶνε ἰδιοκτησία 30,000 προσώπων, ἐξ ὧν οἱ 150 μόνον κατέχουσι τὸ ἥμισυ αὐτοῦ.

Εἰς Ἀναγνωστης.

ΑΘΗΝΗΣΙ.— ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΣΜΟΝΟΙΑΣ»